

**STAN
SANITARNY
POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO
2019**

Spis treści

WSTĘP	1
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	4
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA	7
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	11
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	13
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	18
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	24
VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	38
VIII. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	43
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	56
ZAKOŃCZENIE	62

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO ROK 2019

WSTĘP

POWIAT JĘDRZEJOWSKI

obejmuje obszar 1257,17 km² , zamieszkiwany jest przez
86076 ludzi - 68 osób/1 km² (stan na 31.12.2019 r.).

W skład powiatu wchodzi 9 gmin :

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych - jest organizacją rządową powołaną do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Zasady jej funkcjonowania, strukturę organizacyjną oraz zakres zadań i kompetencji organów określa Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 59). Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, a także działalność w zakresie promocji zdrowia.

Państwowy Inspektor Sanitarny lub Główny Inspektor Sanitarny w związku z wykonywaną kontrolą ma prawo wstępu na terenie miast i wsi do:

- zakładów pracy oraz wszystkich pomieszczeń i urządzeń wchodzących w ich skład,
 - obiektów użyteczności publicznej, obiektów handlowych, ogrodów działkowych i nieruchomości oraz wszystkich pomieszczeń wchodzących w ich skład,
 - środków transportu i obiektów z nimi związanych, w tym również na statki morskie, żeglugi śródlądowej i powietrzne,
 - obiektów będących w trakcie budowy
- oraz do:

- żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwanie osób,
- żądania okazania dokumentów i udostępniania wszelkich danych,
- pobierania próbek do badań laboratoryjnych.

Państwowy inspektor sanitarny lub Główny Inspektor Sanitarny ma prawo wstępu do mieszkań w razie podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej, zagrożenia zdrowia czynnikami środowiskowymi, a także jeżeli w mieszkaniu jest lub ma być prowadzona działalność produkcyjna lub usługowa.

W razie stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, państwowy inspektor sanitarny nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień. Przepis ten zobowiązuje organy inspekcji sanitarnej do egzekwowania wymagań higieniczno-zdrowotnych.

Inspektor sanitarny może podjąć jednak bardziej restrykcyjne działanie, jeżeli naruszenie wymagań spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, np. nakazać unieruchomienie zakładu pracy lub jego części (stanowiska pracy, maszyny lub innego urządzenia), zamknięcie obiektu użyteczności publicznej, wyłączenie z eksploatacji środka transportu, wycofanie z obrotu środka spożywczego, przedmiotu użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków lub innego wyrobu mogącego mieć wpływ na zdrowie ludzi albo podjęcie lub zaprzestanie innych działań. Organ sanitarny działa wtedy w formie polecającej lub nakazującej i jego decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Inspektorowi sanitarnemu przysługuje prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, wprowadzeniu nowych technologii lub zmian w technologii, dopuszczeniu do obrotu materiałów stosowanych w budownictwie lub innych wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, jeżeli w toku wykonywanych czynności stwierdzi, że z powodu nieuwzględnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych określonych w obowiązujących przepisach mogłoby nastąpić zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

Główny cel działalności Stacji *„Promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka na terenie powiatu jędrzejowskiego”* zawarty jest w zatwierdzonym „Planie zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jędrzejowie na 2019 rok” wraz z głównymi kierunkami działania, zasadniczymi zamierzeniami i harmonogramem nadzoru nad obiektami.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej funkcjonuje system zarządzania w nadzorze sanitarnym na podstawie księgi jakości i jednolitych procedur ogólnych oraz procedur kontrolnych obiektów i urządzeń. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jędrzejowie w 2019 roku realizowała zadania w ramach systemów informatycznych działających w Unii Europejskiej tj. Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach – RASFF, prowadzono monitoring jakości wody, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP), uczestniczono w realizacji zadań ujętych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia, podjęte zostały działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa a także działania profilaktyczne - edukacyjne i innowacyjne adekwatne do sytuacji epidemiologicznej i do zaplanowanych celów, zamierzeń i przedsięwzięć.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu jędrzejowskiego jest na wysokim poziomie co jest zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale również współdziałania z innymi służbami kontrolnymi oraz rosnącej świadomości społecznej co do wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych. Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny powiatu jędrzejowskiego opracowano na podstawie informacji i materiałów własnych.

Niniejszym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie wykonując ustawowe zadania na podstawie prowadzonego nadzoru sanitarnego zgodnie z kompetencjami przedstawia poniżej ocenę stanu sanitarnego powiatu jędrzejowskiego.

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

W 2019 roku przeprowadzono 143 kontrole z zakresu: programu szczepień ochronnych, procedur dotyczących zapobiegania chorobom zakaźnym w miejscu pracy, prowadzenia dokumentacji kontroli wewnętrznych, oceny pomieszczeń podmiotów leczniczych, dezynfekcji i sterylizacji.

Zarejestrowano 1019 ognisk chorób zakaźnych, w tym przeprowadzono 73 wywiady epidemiologiczne.

Na terenie powiatu znajduje się 30 autoklawów, które służą do sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego, wszystkie sprawne.

Autoklawy są kontrolowane wewnętrznie przez użytkowników testami chemicznymi, fizycznymi oraz biologicznymi jeden raz w miesiącu. Zewnętrzna kontrola dokonywana w ramach nadzoru sanitarnego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jędrzejowie, przeprowadzana jest tylko w szczególnych przypadkach na przykład naruszenia łańcucha sterylności.

Wszystkie podmioty lecznicze używają środków dezynfekcyjnych dopuszczonych przez Ministerstwo Zdrowia (każdy środek dezynfekcyjny posiada kartę charakterystyki) i stosowane są zarówno do powierzchni, narzędzi medycznych jak i rąk. Podkreśla się, iż specyfika pracy służby zdrowia polega na tym, że każdy pacjent traktowany jest indywidualnie od momentu zarejestrowania do momentu opuszczenia placówki podmiotu leczniczego. Kontrole przeprowadzane w nadzorowanych podmiotach leczniczych nie wykazują uchybień. Wykonane do tej pory działania dostosowawcze jak również szkolenia personelu w wysokim stopniu poprawiły jakość usług medycznych.

Wykonawstwo w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych jest nadal na wysokim poziomie.

W nadzorowanych 25 punktach szczepień przeprowadzono 29 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Lecznictwo zamknięte: Artmedik Spółka z o.o. Szpital Specjalistyczny im. Biegańskiego, ul. Małogoska 25, 28-300 Jędrzejów. Kontrola kompleksowa wykazała, że zrealizowany został zatwierdzony program dostosowawczy. Nadal prowadzona jest rozbudowa szpitala w oparciu o wykorzystanie przyznanych środków – dotacji z funduszy Unii Europejskiej.

Wszystkie podmioty lecznicze dostosowały swoje obiekty do wymagań określonych w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r., poz. 595).

Zatrucia pokarmowe

W 2019 roku na terenie powiatu jędrzejowskiego wystąpiło 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową na terenie Szpitala Specjalistycznego Artmedik Sp. z o.o. Jędrzejów, ul. Małogoska 25.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w powiecie jędrzejowskim w 2019 roku

W ocenie stanu zdrowotnego ludności ważny miernik stanowi natężenie chorób zakaźnych, których poziom uzależniony jest od efektywności działania służby zdrowia przez stosowanie szczepień ochronnych oraz od stanu higieny i zachowań zdrowotnych ludności.

Lp.	Choroba zakaźna	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	16	9	17	18	10	12
2.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, niezbyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	85	81	20	73	19	72
3.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2	14	4	14	3	10	13
4.	Choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowych	2	0	0	0	0	0
5.	Borelioza z Lyme	1	3	8	3	3	0
6.	Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”- przewlekłe	0	0	0	0	0	0
7.	Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”	0	0	0	0	0	0
8.	Krztusiec	1	1	4	1	0	0
9.	Ospa wietrzna	378	357	165	356	231	362
10.	Różyczka	14	6	1	2	0	0
11.	Świnka	6	10	2	4	0	1
12.	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	0	4	0	0

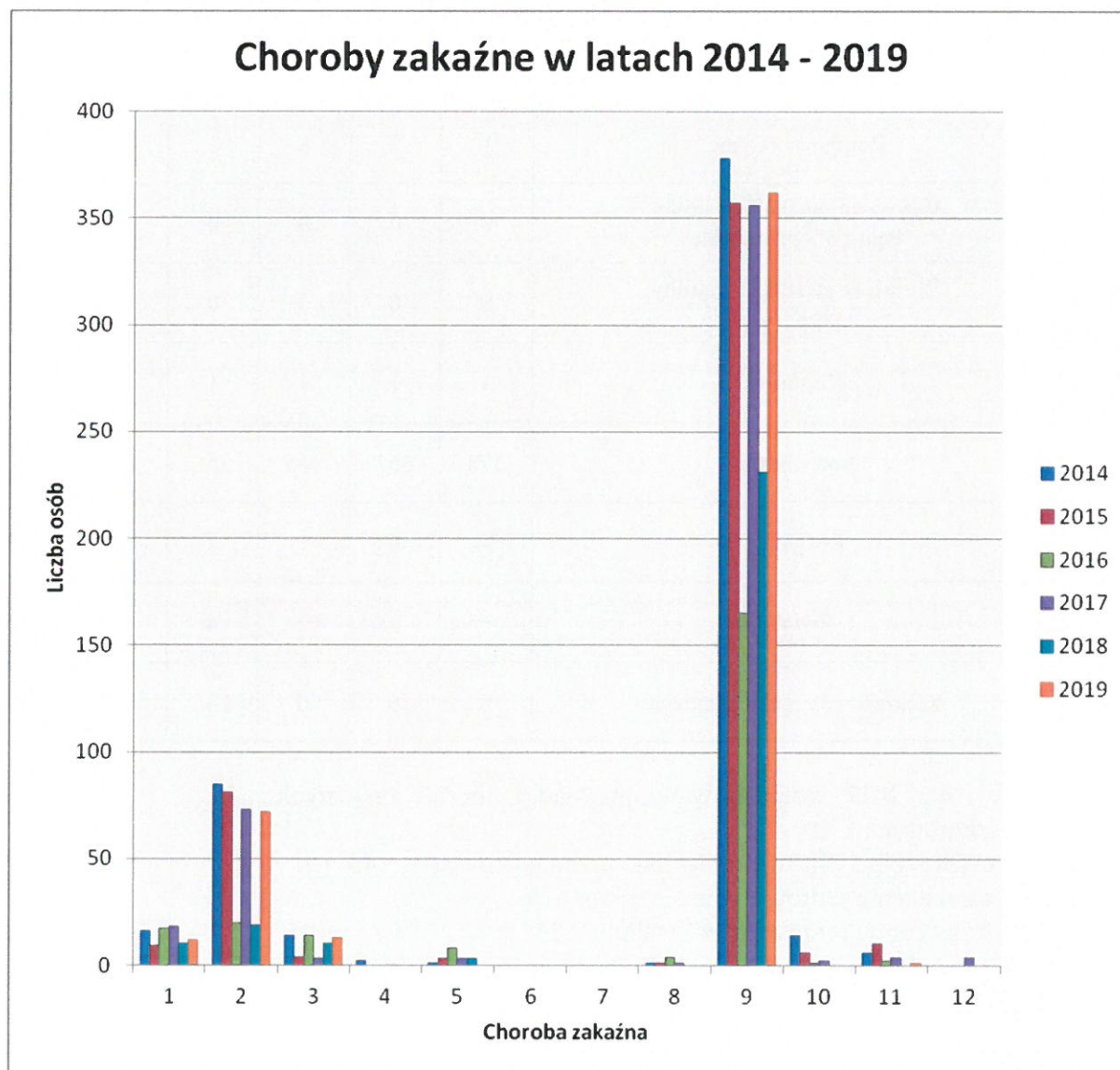
Ponadto w roku **2019** zarejestrowano przypadki chorób zakaźnych:

- płonica/szkarlatyna – **8**
- wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez norowirusy – **43**
- wirusowe zakażenie jelitowe inne określone – **6**
- wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone – **21**
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *clostridium difficile* – **10**
- wirusowe zapalenie opon mózgowych – **1**
- zapalenie opon mózgowych i inne nieokreślone – **1**
- styczność i narażenie na wściekliznę, potrzeba szczepień – **20**
- wirusowe zapalenie wątroby typu A – **15**

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1239 z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 59) nakładają na osoby ze stycznością obowiązek poddania się badaniom i jednocześnie dają uprawnienia organom inspekcji sanitarnej do prowadzenia nadzoru epidemiologicznego. Pozwala to na szersze niż w latach wcześniejszych badanie osób z kontaktu z chorymi na gruźlicę. Badania te prowadzą organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z udziałem lekarzy. Badanie osób z kontaktu przebiega zgodnie z regułami ustalonymi przez międzynarodowe grupy ekspertów i obejmuje badanie lekarskie, testy immunologiczne wykrywające zakażenie prątkiem gruźlicy (próba tuberkulinowa lub test IGRA) i badanie radiologiczne klatki piersiowej.

W **2019** roku zarejestrowano **13** przypadków gruźlicy.

W latach ubiegłych : w 2018 roku zarejestrowano 15 przypadków gruźlicy, w 2017 roku zarejestrowano 15 przypadków gruźlicy, w 2016 roku zarejestrowano 19 przypadków gruźlicy, w 2015 roku zarejestrowano 17 przypadków gruźlicy a w roku 2014 zarejestrowano 26 przypadków gruźlicy.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu jędrzejowskiego w roku 2019 była stabilna, nieznacznie wzrosła jedynie liczba przypadków: zatrucia pokarmowego Salmonellozy (z 10 przypadków do 12), wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, niezbyt jelitowy wywołany przez rota wirusy (z 19 przypadków do 72), zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo – jelitowe u dzieci do lat 2 (z 10 przypadków do 13), ospa wietrzna (z 231 przypadków do 362) oraz jeden przypadek zachorowania na świnkę, natomiast zmalała liczba przypadków zachorowań na Boreliozę z Lyme (z 3 przypadków do 0).

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

Wprowadzenie

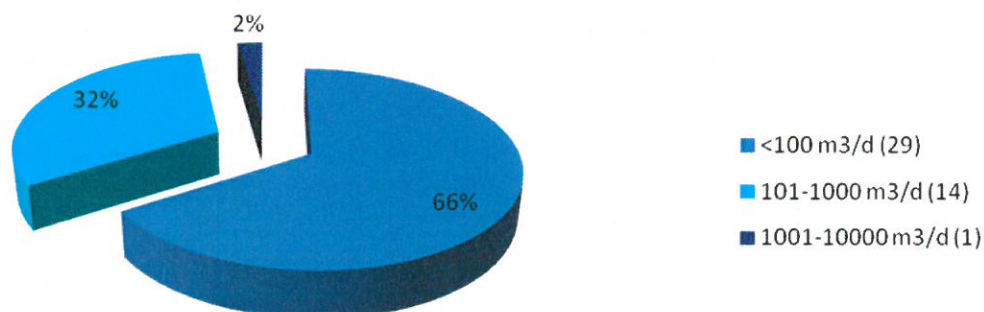
Na terenie powiatu jędrzejowskiego nadzorem sanitarnym w 2019 roku objętych było **60 wodociągów** (44 sieciowe i 16 lokalnych) w poszczególnych gminach:

- Gmina Jędrzejów: 14 wodociągów (5 sieciowych, 9 lokalnych)
- Gmina Sędziszów: 10 wodociągów (7 sieciowych, 1 zakładowy, 2 lokalne)
- Gmina Małogoszcz: 5 wodociągów (2 sieciowe, 1 zakładowy, 2 lokalne)
- Gmina Sobków: 10 wodociągów (9 sieciowych, 1 lokalny)
- Gmina Wodzisław: 10 wodociągów (9 sieciowych, 1 zakładowy)
- Gmina Imielno: 3 wodociągi sieciowe
- Gmina Oksa: 2 wodociągi sieciowe
- Gmina Nagłowice: 4 wodociągi (3 sieciowe, 1 lokalny)
- Gmina Słupia Jędrzejowska: 2 wodociągi (1 sieciowy, 1 lokalny)

Łącznie z wody dostarczanej przez nadzorowane wodociągi sieciowe korzystało **71 376** mieszkańców a z wodociągów lokalnych korzystało **736** mieszkańców.

Na terenie powiatu jędrzejowskiego przeważają wodociągi małe, których produkcja wody nie przekracza 100 [m³/d].

Podział nadzorowanych wodociągów sieciowych powiatu jędrzejowskiego wg produkcji wody

Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

Wodociągi o produkcji < 100m³/d

W tej grupie jest **29** wodociągów sieciowych (w tym 26 sieciowych i 3 zakładowe). Skontrolowano **29**. Przeprowadzono **77** kontroli (w tym **76** poborów próbek wody przeznaczonej do spożycia i **1** kontrola urządzeń wodnych).

W roku 2019 w wodociągu sieciowym Niziny w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli (26 jtk/100ml); w wodociągu sieciowym Klemencice w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli (15 jtk/100ml); w wodociągu zakładowym Cementowni Lafarge w Małogoszczu w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie liczby bakterii grupy coli (77 jtk/100ml) oraz w wodociągu sieciowym Mierzawa w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli (25 jtk/100ml). Wydane zostały 4 decyzje administracyjne unieruchamiające w/w wodociągi sieciowe, stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. W wyniku niezwłocznych skutecznych działań podjętych przez Zarządców w/w wodociągów w zakresie uzdatniania (dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej) szybko doprowadzono jakość wody do obowiązujących norm. Na podstawie sprawozdań z badań wody pobranej przez Zarządców wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez przedstawicieli PPIS w Jędrzejowie w ramach nadzoru sanitarnego, nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów. Wobec powyższego wydane zostały decyzje uruchamiające w/w wodociągi sieciowe stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Ponadto dla wodociągu sieciowego Gajówka, wydana została decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w zakresie przekroczenia dopuszczalnej wartości liczby bakterii grupy coli (6 jtk/100ml) do czasu doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz wystąpiło jednokrotne krótkotrwałe przekroczenie parametru mętność ($2,3 \pm 0,7$ NTU – dopuszczalna wartość 1 NTU) w wodociągu zakładowym Sefako. W wyniku interwencji PPIS w Jędrzejowie i niezwłocznych skutecznych działań podjętych przez Zarządcę w/w wodociągu w zakresie uzdatniania (płukanie sieci wodociągowej) szybko doprowadzono jakość wody do obowiązujących norm.

W pozostałych skontrolowanych w tej grupie wodociągach sieciowych woda odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Wodociągi o produkcji 101m³/d - 1000m³/d

W tej grupie jest **14** wodociągów sieciowych. Skontrolowano **14**. Przeprowadzono **74** kontrole (w tym **72** pobory próbek wody przeznaczonej do spożycia i **2** kontrole urządzeń wodnych).

W 2019 roku wydano 2 decyzje unieruchamiające wodociągi w związku z przekroczeniami bakteriologicznymi (stwierdzające brak przydatności wody do spożycia): wodociąg sieciowy Lipno, gm. Oksa (stwierdzono obecność bakterii – liczba bakterii grupy coli – 35 jtk/100ml) oraz wodociąg sieciowy Sobków, gm. Sobków (stwierdzono obecność bakterii – liczba bakterii grupy coli – 23 jtk/100ml). Wydane zostały 2 decyzje

administracyjne unieruchamiające w/w wodociągi sieciowe, stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. W wyniku niezwłocznych skutecznych działań w zakresie uzdatniania (dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowych) podjętych przez Zarządców w/w wodociągów doprowadzono jakość wody do obowiązujących norm. W związku z powyższym wydane zostały decyzje uruchamiające w/w wodociągi stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W skontrolowanych w tej grupie wodociągach sieciowych woda odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Wodociągi o produkcji 1001m³/d - 10000m³/d

W tej grupie jest 1 wodociąg sieciowy Jędrzejów. Skontrolowano 1. Przeprowadzono 12 kontroli (w tym 12 poborów próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

W skontrolowanych w tej grupie wodociągach sieciowych woda odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Wykaz producentów wody dostarczających wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub do budynków użyteczności publicznej (wodociągi lokalne) o produkcji < 100 m³/d.

W tej grupie jest 16 wodociągów. Skontrolowano 16. Przeprowadzono 38 kontroli (w tym 38 poborów próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

W skontrolowanych w tej grupie wodociągach lokalnych woda odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z wyjątkiem czasowej nieprzydatności wody do spożycia z ujęcia lokalnego tj.: „Różany Dworek”, Ignacówka 26a, gm. Jędrzejów – stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli (14 jtk/100ml). W związku z powyższym wydana została decyzja unieruchamiająca powyższe ujęcie indywidualne. Podjęte niezwłoczne działania doprowadziły do poprawy jakości wody, co potwierdziły badania laboratoryjne, wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez Właściciela ujęcia oraz w ramach urzędowej kontroli. Wydano decyzję uruchamiającą w/w ujęcie wody stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Ponadto dla ujęcia indywidualnego AGROPARK „Dworek pod Lipą”, Nowe Kotlice 54, gm. Sobków, wydana została decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w zakresie zawartości parametru manganu do czasu doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). W celu uzyskania właściwej jakości wody zainstalowana została „Stacja Uzdatniania Wody”: dokonano uruchomienia układu uzdatniania wody studziennej. Po zapoznaniu się z wynikami badań próbki wody – Sprawozdanie z badań Nr 139/PBHŚ/S/2019 z dnia 21.03.2019 r. pobranej w AGROPARK „Dworek pod Lipą”, Nowe Kotlice 54, 28-305

Sobków, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody uzdatnionej do spożycia przez ludzi.

Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

W minionym roku w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w zamkniętych podmiotach leczniczych oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego przeprowadzono 8 kontroli i pobrano 18 próbek wody ciepłej do badania w kierunku obecności pałeczek *Legionella*:

- szpital – 6 (2 kontrole po 3 próbki)
- zakład opieki leczniczej – 4 (2 kontrole po 2 próbki)
- obiekty hotelarskie – 8 (4 kontrole po 2 próbki)

We wszystkich przypadkach jakość wody była zgodna z obowiązującymi normami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Podsumowanie i wnioski

W 2019 roku jakość wody w nadzorowanych wodociągach sieciowych i lokalnych odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym, z wyjątkiem czasowych nieprzydatności do spożycia wody z wodociągów sieciowych: Niziny, Lipno, Mierzawa, Klemencice, Sobków, z ujęcia zakładowego: Cementownia Lafarge Małogoszcz oraz z ujęcia lokalnego: „Różany Dworek” w Ignacówce. Wydane zostały decyzje administracyjne unieruchamiające w/w ujęcia wody. Zarządcy w/w wodociągów sieciowych, zarządca ujęcia zakładowego i właściciel ujęcia lokalnego podjęli niezwłocznie działania, które doprowadziły do poprawy jakości wody, co potwierdziły badania laboratoryjne, wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców w/w ujęć wody oraz w ramach urzędowej kontroli. Na podstawie sprawozdań z badań wody stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Wydane zostały decyzje uruchamiające w/w ujęcia stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi. Wystąpiło jednokrotne krótkotrwałe przekroczenie parametru mętność ($2,3 \pm 0,7$ NTU – dopuszczalna wartość 1 NTU) w wodociągu zakładowym Sefako. W wyniku interwencji PPIS w Jędrzejowie i niezwłocznych skutecznych działań podjętych przez Zarządcę w/w wodociągu w zakresie uzdatniania (płukanie sieci wodociągowej) szybko doprowadzono jakość wody do właściwego stanu odpowiadającego wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Należy stwierdzić, że w 2019 roku jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi uległa nieznacznemu polepszeniu (wydano 7 decyzji unieruchamiających nadzorowane wodociągi w przypadkach stwierdzonych przekroczeń w badanych próbkach wody wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych), natomiast w 2018 roku (wydano 10 decyzji unieruchamiających nadzorowane wodociągi w przypadkach stwierdzonych przekroczeń w badanych próbkach wody wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych).

Sanitarna ochrona powietrza atmosferycznego

Na terenie powiatu jędrzejowskiego nie prowadzi się pomiarów opadu pyłu.

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego odbywają się na podstawie Art. 3 Ustawy z dnia 14.03.1985 r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 59).

Opinie sanitarne (postanowienia, decyzje, inne) wydawane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie:

STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wydano:

4 opinie sanitarne wyrażające zgodę na odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

6 opinie sanitarne uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;

4 opinie sanitarne dotyczące opiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wydano:

10 opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w tym:

0 opinii sanitarnych określających zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,

9 opinii sanitarnych nie stwierdzających konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu na środowisko dla przedmiotowych inwestycji (rozbudowa obory do 65 DJP, przebudowa drogi leśnej, budowa farmy fotowoltaicznej 2szt., przebudowa drogi gminnej, przebudowa drogi powiatowej, rozbudowa zakładu przetwórstwa spożywczego, budowa kanalizacji sanitarnej, rozbudowa sieci wodociągowej),

1 opinię sanitarną stwierdzającą konieczność przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu na środowisko dla przedmiotowej inwestycji (budowa obory na 105 DJP),

4 opinie sanitarne uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczące przywrócenie drożności koryta rzeki Nidy).

DOKUMENTACJE PROJEKTOWE

Wydano:

45 opinii sanitarnych uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

ODBIORY OBIEKTÓW. UCZESTNICZENIE W DOPUSZCZENIU DO UŻYTKOWANIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

PPIS w Jędrzejowie wydał:

28 stanowisk w związku z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych (budynki handlowo-usługowe, budynki mieszkalno-usługowe, zakłady produkcyjne, stacje kontroli pojazdów, budynki hotelarskie, stacje przeładunkowe gazu, budynki mieszkalne wielorodzinne, domy pobytu seniora, sieci wodociągowe, ujęcia wody, hale magazynowe, oczyszczalnie ścieków itp.).

ZGODA NA ODSZTĘPSTWA OD PRZEPISÓW TECHNICZNO-BUDOWLANYCH I BHP

PPIS w Jędrzejowie w 2019 roku nie wydawał zgody na zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawa, w tym w zakresie warunków technicznych.

PPIS w Jędrzejowie w 2018 roku nie wydawał zgody na odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych i bhp.

INNE OPINIE SANITARNE (KONCEPCJE PROJEKTOWE, MOŻLIWOŚĆ ZMIANY SPOSOBU UŻYTKOWANIA OBIEKÓW ITP.)

PPIS w Jędrzejowie wydał:

38 opinii sanitarnych dotyczące możliwości zmiany sposobu użytkowania lokali, spełnieniu wymagań sanitarno-higienicznych dla aptek, zakładów fryzjerskich, zakładów kosmetycznych i masażu, niepublicznych przedszkoli, lokali gastronomicznych,

4 stanowiska dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą w tym: 4 pozytywne o spełnieniu wymagań sanitarno-higienicznych.

Wszystkie stanowiska dotyczące w/w spraw były wydawane wyłącznie przez Pion Nadzoru Zapobiegawczego PSSE w Jędrzejowie, wyłącznie na wniosek inwestora w formie opinii sanitarnej.

OPINIE DOTYCZĄCE PROJEKTÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ORAZ PROJEKTÓW MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

Wydano:

1 opinię sanitarną dotyczącą projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

ZAŻALENIA, ODWOŁANIA

W 2019r. do Pionu Nadzoru Zapobiegawczego PSSE w Jędrzejowie nie wpłynęły skargi, zażalenia i odwołania.

KONTROLE (WIZJE LOKALNE, KONTROLE W TRAKCIE REALIZACJI INWESTYCJI)

Łącznie Pion Nadzoru Zapobiegawczego PSSE w Jędrzejowie przeprowadził **65** kontroli (wizytacji) obiektów oraz uczestniczył dodatkowo w **12** kontrolach pomocniczych wspólnych z Sekcją Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku. Były to kontrole na wniosek dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych oraz kontrole dotyczące spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych w lokalach. Nie dokonywano kontroli obiektów w trakcie realizacji inwestycji.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI DZIAŁAMI STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ

Współpraca z oddziałami nadzoru bieżącego i sekcjami branżowymi Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Jędrzejowie przebiega poprawnie. Większość opinii wydawanych przez nadzór zapobiegawczy jest konsultowana z nadzorem bieżącym, w tym także projekty budowlane. W odbiorach inwestycji uczestniczą przedstawiciele nadzoru bieżącego, a także odwrotnie nadzór zapobiegawczy jest angażowany jako pomoc do obiektów czynnych, gdy zachodzi taka potrzeba.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI

Współpraca z urzędami miast i gmin, Starostwem Powiatowym oraz innymi jednostkami uzgadniającymi dokumentację projektową i uczestniczącymi w procesie inwestycyjnym jest rzeczowa i układa się poprawnie z korzyścią dla celów jakim służymy.

- Współpraca z urzędami miast i gmin wynikająca z ustawy o planowaniu przestrzennym oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko polegała na wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko
- Współpraca z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach polegała na wymianie informacji związanych z inwestycjami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko
- Współpraca z Nadzorem Budowlanym Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie polegała na uczestniczeniu PPIS w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

WNIOSKI I UWAGI KOŃCOWE

Obserwuje się zanik samowoli budowlanych związanych z budową nowych obiektów, jednakże przy realizacji robót modernizacyjnych inwestorzy nadal wykazują dużą swobodę (samowolne zmiany sposobu użytkowania). Następuje stały wzrost jakości robót budowlanych oraz użytych do budowy materiałów. Tak jak w latach poprzednich zdecydowanie lepsza jest realizacja dużych obiektów wykonywanych przez profesjonalne firmy.

Wzrosło zrozumienie likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w nowo budowanych oraz modernizowanych obiektach użyteczności publicznej zarówno dużych o specjalnym znaczeniu, a także małych np. sklepy, zakłady usługowe. W opiniowanej dokumentacji uwzględniano wszędzie gdzie było to konieczne likwidację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Kontrolowano także wymogi z tym związane przy każdym odbiorze, jeśli takie elementy występowały.

Wszystkie obiekty realizowane są w oparciu o projekt budowlany, zaopiniowany w zakresie spełnienia wymagań sanitarnohigienicznych przez rzeczoznawców lub PPIS. Obserwuje się coraz lepsze wykonawstwo nowych obiektów handlowych, gastronomicznych, gabinetów lekarskich, zakładów fryzjersko-kosmetycznych i innych obiektów użyteczności publicznej.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego w **2019 r.** przeprowadzono **424** kontrole sanitarne w obiektach użyteczności publicznej (w tym w podmiotach leczniczych). Skontrolowano **264** obiektów (w tym 60 wodociągów sieciowych i 9 środków transportu) na **368** obiektów wg ewidencji na koniec 31.12.2019 r., co stanowi **71,7%**.

Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

Ustępy publiczne

Na terenie miasta Jędrzejowa znajduje się **1** ustęp publiczny, stały, skanalizowany. Przeprowadzono **1 kontrolę** - stan sanitarno-techniczny i porządkowy bez zastrzeżeń, zapewnione środki higieniczne. Obiekt nieprzystosowany dla osób niepełnosprawnych. Ponadto przeprowadzono kontrole toalet przenośnych na terenie Kąpieliska w Sędziszowie i na terenie Miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w Jędrzejowie. Toalety utrzymane czysto, zapewnione środki higieniczne.

Obiekty pomocy społecznej

Dom Pomocy Społecznej zlokalizowany na terenie powiatu jest objęty nadzorem sanitarnym przez ŚPWIS.

Obiekty hotelarskie

Nadzorem sanitarnym objęto **12 obiektów hotelarskich** w tym:

- 4 hotele - skontrolowano – 4 - przeprowadzono - 4 kontrole;
- 5 moteli - skontrolowano – 5 - przeprowadzono – 5 kontroli;
- 1 pensjonat - skontrolowano – 1 - przeprowadzono – 1 kontrolę;
- 1 kemping - skontrolowano – 1 - przeprowadzono – 1 kontrolę
- 1 schronisko młodzieżowe - skontrolowano – 1 - przeprowadzono – 1 kontrolę (*obiekt nadzorowany przez Sekcję HDiMi*);

Skontrolowano **12 obiektów** – przeprowadzono **12 kontroli**. Zakres kontroli obejmował: zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną pościelową, utrzymanie bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach.. W nadzorowanych obiektach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości i porządku oraz w zakresie stanu sanitarnego. We wszystkich obiektach stwierdzono prawidłowy stan sanitarny i techniczny.

Nadzorem sanitarnym objęte są również **inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie**. Do tej grupy zaliczono **20 obiektów**, tj:

- 10 pokoje noclegowe - skontrolowano – 8 - przeprowadzono – 10 kontroli;
- 10 agroturystyka - skontrolowano – 9 - przeprowadzono – 9 kontroli;

Przeprowadzono **19 kontroli** w **17 obiektach**. Obiekty oceniono jako dobre pod względem sanitarno-porządkowym i technicznym.

W **1** obiekcie hotelarskim, w **2** motelach oraz w **1** ośrodku wczasowym pobrano **8 próbek wody użytkowej ciepłej** do badań na obecność pałeczek Legionella. W badanych próbkach nie stwierdzono ponadnormatywnej ilości bakterii w 100ml.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W 2019 r. na terenie powiatu świadczyło usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej **108 zakładów**. Skontrolowano **74 zakłady** (68,5% ujętych w ewidencji) w których przeprowadzono **77 kontroli**, tj:

- 63 zakłady fryzjerskie - skontrolowano – 38 - przeprowadzono – 38 kontroli;
- 32 zakłady kosmetyczne - skontrolowano – 24 - przeprowadzono – 26 kontroli;
- 1 zakład tatuażu – skontrolowano – 1 – przeprowadzono – 1 kontrolę
- 3 zakłady odnowy biologicznej - skontrolowano – 2 - przeprowadzono – 2 kontrole;
- 9 inne zakłady w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług - skontrolowano – 9 - przeprowadzono – 10 kontroli;

W skontrolowanych zakładach stwierdzono właściwy stan sanitarno-techniczny i porządkowy. Właściwy. W sposób prawidłowy prowadzone są zabiegi mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji, w przypadkach możliwości naruszenia ciągłości tkanek podczas świadczonych usług, nie występuje zatem ryzyko przenoszenia chorób zakaźnych na inne osoby, nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami.

Obiekty komunikacji publicznej

Nadzorem sanitarnym objęte są **2 dworce PKP** w Jędrzejowie i Sędziszowie. Skontrolowano – **2** - przeprowadzono łącznie **2 kontrole** sanitarne.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Gospodarka odpadami prawidłowa.

Dworzec PKS w Jędrzejowie – zlikwidowany (zlikwidowany został również funkcjonujący 1 przystanek zlokalizowany obok byłej bazy PKS w Jędrzejowie dla autobusów przelotowych ze względu na rozpoczęcie w tym miejscu budowy galerii handlowej).

W roku 2020 zaplanowano rozpoczęcie budowy Centrum Komunikacyjnego dla autobusów na placu przyległym do dworca PKP w Jędrzejowie.

Tereny rekreacyjne

W 2019 r. nadzorem sanitarnym według ewidencji objętych jest **11** obiektów (Piaskownice - 8 i Parki miejskie - 3)

Skontrolowano - 3 Parki - przeprowadzono 3 kontrole

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów właściwy, gospodarka odpadami prawidłowa.

Cmentarze

W 2019 r. nadzorem sanitarnym według ewidencji objętych jest **35** cmentarzy.

Skontrolowano - **4** - przeprowadzono - **4** kontrole sanitarne

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych cmentarzy właściwy, gospodarka odpadami prawidłowa.

Domy przedpogrzebowe

W 2019 r. nadzorem sanitarnym według ewidencji objętych jest **6** domów przedpogrzebowych.

Skontrolowano - **3** - przeprowadzono - **3** kontrole

Stan sanitarno – techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów właściwy, gospodarka odpadami prawidłowa.

Skontrolowano **5** samochodów specjalistycznych do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-techniczny i porządkowy – karawany odpowiadają wymaganiom określonym w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. Nr 249, poz. 1866).

Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2019 r. nadzorem sanitarnym objętych jest według ewidencji **53** obiekty, w tym :

- obiekty sportowe - 3
- dom kultury - 1 (skontrolowano 1)
- stacje paliw - 23 (skontrolowano 13/13 kontroli)
- usługi pogrzebowe - 1
- apteki - 25

Skontrolowano łącznie **14** obiektów - przeprowadzono **14** kontroli

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów właściwy, gospodarka odpadami prawidłowa.

Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

W 2019 r. na terenie powiatu jędrzejowskiego nadzorem sanitarnym objęte są: **1 Kąpielisko** w Sędziszowie oraz **2 Baseny kąpielowe** – kryta pływalnia w Jędrzejowie i w Sędziszowie. Przeprowadzono **3 kontrole** sanitarne basenów – nie stwierdzono nieprawidłowości. Z nadzorowanych **2** basenów kąpielowych w Jędrzejowie i Sędziszowie pobrano łącznie **17 próbek wody**. Pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym wszystkie próby odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

Ponadto wystąpiły przypadki krótkotrwałego przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów bakteriologicznych w próbkach wody pobranej przez Zarządcę Pływalni w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody basenowej na rok 2019. W wyniku interwencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie i podjętych przez zarządcę pływalni niezwłocznych skutecznych działań naprawczych, doprowadzono jakość wody do właściwego stanu odpowiadającego wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).

Podczas poboru próbek wykonywano pomiary zawartości chloru wolnego w nieckach basenów.

Ponadto zgłoszono do PPIS w Jędrzejowie 1 Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli tj.: Miejsce Rekreacyjne „Zalew” w Jędrzejowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli sanitarnych wyznaczonego miejsca wykorzystywanego do kąpieli.

W ramach kontroli wewnętrznej organizator miejsca wykorzystywanego do kąpieli przed i w trakcie trwania sezonu kąpielowego pobrał do badania wodę: Jędrzejów – 2 próbki.

Przedłożone sprawozdania z badań potwierdziły właściwą jakość wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli.

Przed rozpoczęciem sezonu letniego do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie zgłoszono z nadzorowanego terenu jeden obiekt, do którego zastosowano status kąpieliska. Było to Kąpielisko w Sędziszowie zarządzane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sędziszowie.

Sezon kąpieliskowy trwał od 1 lipca do 31 sierpnia 2019 roku. Przedstawiciele PPIS w Jędrzejowie w ramach nadzoru sanitarnego przed rozpoczęciem sezonu dokonali bieżącej oceny jakości wody, w tym poboru 2 próbek wody z kąpieliska. Wydano decyzję administracyjną Nr SE Ia-4250/24/19 z dnia 27.06.2019 r. stwierdzającą przydatność wody do kąpieli.

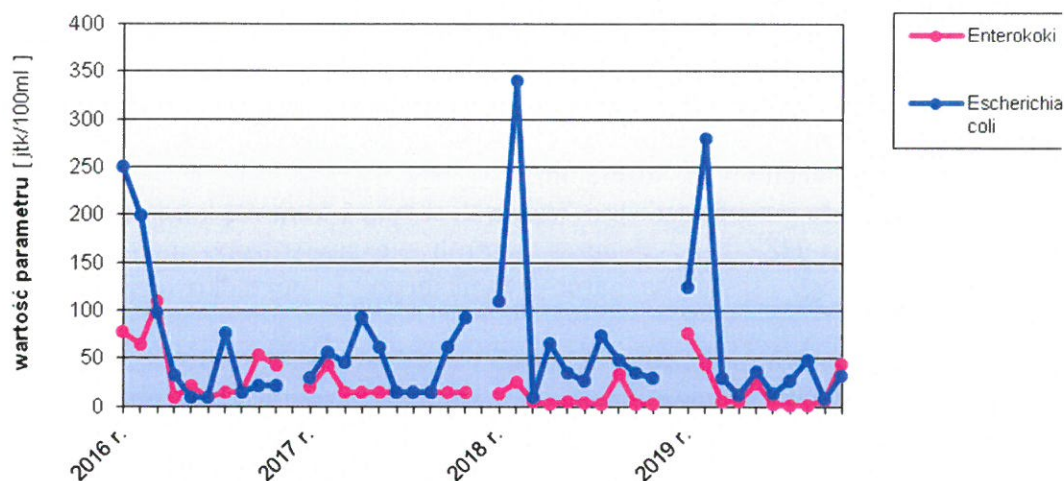
Organizator odpowiednio oznakował kąpielisko, poprzez umieszczenie tablicy informacyjnej zawierającej dane wynikające z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018r., poz. 2476).

Organizator kąpieliska przedstawił harmonogram poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, który został zatwierdzony przez PPIS w Jędrzejowie. W trakcie trwania sezonu pobór próbek wody był realizowany zgodnie z planem. W ramach kontroli wewnętrznej dokonano 4 pobrań próbek w 2 punktach (tj 8 próbek wody) oraz systematycznie przeprowadzano wizualną ocenę jakości wody w Kąpielisku. Organizator na bieżąco przekazywał wyniki badań PPIS w Jędrzejowie.

W trakcie sezonu woda z kąpieliska Sędziszów spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 255) i została oceniona jako doskonała.

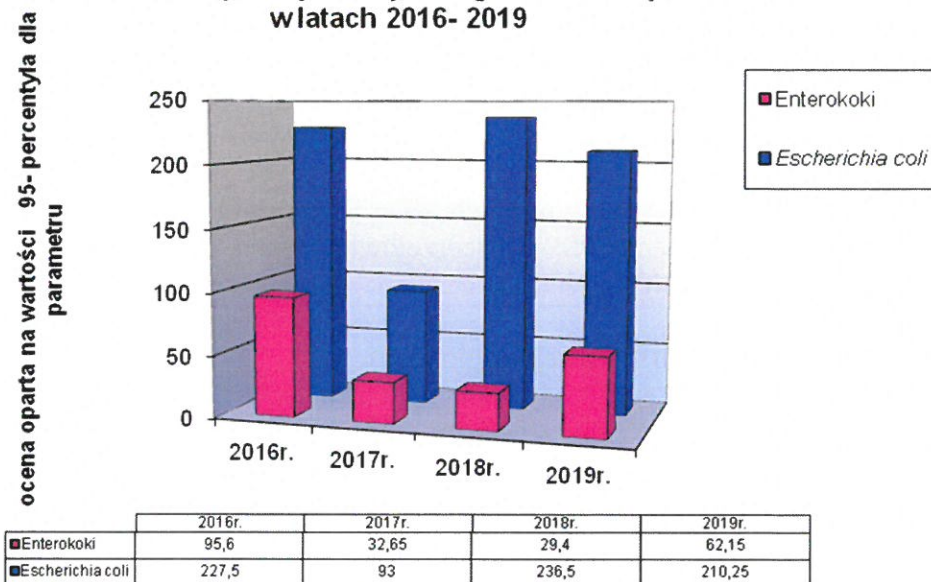
W sezonach letnich w okresie od 2016r. do 2019 r. ogółem ze zbiornika w Sędziszowie pobrano 40 próbek wody do laboratoryjnych badań mikrobiologicznych.

Kapieleśko Sędziszów jakość wody w latach 2016- 2019

Analizując wyniki badań z **okresu czteroletniego** oraz wartości percentyla dla wyliczenia mikrobiologicznego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie zaklasyfikował jakość wody w kąpielisku jako **doskonałą** zgodnie z załącznikiem nr 1.B w/w rozporządzenia.

Ocena oraz klasyfikacja wody w Kąpielisku w Sędziszowie w latach 2016- 2019

PPIS w Jędrzejowie, podczas trwania sezonu, na bieżąco zamieszczał informacje o jakości wody w kąpielisku w Serwisie Kąpieliskowym znajdującym się na stronie internetowej Głównego Inspektora Sanitarnego.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

Szpital

Nadzorem sanitarnym objęty jest 1 szpital – Artmedik Sp.z o.o. Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego w Jędrzejowie dysponujący 171 łózkami na 8 oddziałach: SOR, OIOM, pediatryczny, neonatologiczny, położniczo- ginekologiczny, chirurgiczny, ortopedyczny, chorób wewnętrznych, hospicjum.

W 2018 r. w szpitalu przeprowadzono 7 kontroli w tym 1 kontrolę kompleksową przez Sekcje: NP, NHŚ, NŚP i HŻŻiPU. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego i porządkowego oddziałów szpitalnych.

Kontrola kompleksowa wykazała, że został zrealizowany zatwierdzony program dostosowawczy w celu dostosowania obiektu do wymagań określonych w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r. , poz. 595).

Nadal prowadzona jest rozbudowa szpitala w oparciu o wykorzystanie przyznaných środków – dotacji z funduszy Unii Europejskiej.

Zaopatrzenie w wodę

Szpital zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego Jędrzejów. Jakość wody podlega monitoringowi kontrolnemu i przeglądowemu, który w ramach nadzoru sanitarnego realizowany jest przez PPIS w Jędrzejowie.

Obiekt posiada także własne ujęcie wody, czasowo wyłączone z użytkowania z uwagi na niewłaściwą jakość wody pod względem fizykochemicznym – przekroczona zawartość żelaza, mętność, barwa. Docelowo przewidziano zainstalowanie zbiornika rezerwowego przepływowego jako rezerwowego źródła wody (w trakcie podłączania). Aktualnie opracowano procedurę, której celem jest zapewnienie bezawaryjnego zaopatrzenia Szpitala Specjalistycznego w wodę oraz zasady organizowania i postępowania w przypadkach awarii sieci wodociągowej w Szpitalu.

Zgodnie z procedurą w przypadkach awarii miejskiej sieci wodociągowej na podstawie zapewnienia Komendanta PSP w Jędrzejowie woda do Szpitala ma być dostarczana w cysternach lub w przewożnych beczkach , tak aby zapewnić ciągłość pracy.

Badanie ciepłej wody użytkowej (Legionella)

W 2019 r. w wyznaczonych punktach poboru próbek – łazienka na oddziale wewnętrznym i położniczym, izba przyjęć SOR - pobrano 2 razy: w marcu i we wrześniu łącznie 6 próbek ciepłej wody użytkowej. Badania wykonane w laboratorium PSSE we Włoszczowie wykazały, że w próbkach pobranych w marcu stwierdzono:

- SOR (łazienka dla pacjentów) - Liczba Legionella sp. 45 j.t.k./100ml
- Oddział Wewnętrzny (łazienka dla pacjentów) - Liczba Legionella sp. 50 j.t.k./100ml
- Oddział Położniczo-Noworodkowy (pokój położnic, pokój nr 1) - Liczba Legionella sp. 25 j.t.k./100ml, natomiast w próbkach ciepłej wody użytkowej pobranych we wrześniu stwierdzono:
- SOR (łazienka dla pacjentów) - Liczba Legionella sp. 0 j.t.k./100ml
- Oddział Wewnętrzny (łazienka dla pacjentów – damska) - Liczba Legionella sp. 0 j.t.k./100ml
- Oddział Położniczo-Noworodkowy (pokój nr 2) – Liczba Legionella sp.0 j.t.k./100ml

Według Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) **Najwyższa dopuszczalna wartość - Liczba Legionella sp. <100 j.t.k./100ml.**

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami wytwarzanymi w placówce odbywa się wg opracowanych procedur i zatwierdzonego programu gospodarki odpadami medycznymi. Pomieszczenia szpitala, w których powstają odpady wyposażone są w odpowiednie pojemniki jednorazowego użycia dostosowane do rodzaju odpadów i worki foliowe. Odpady medyczne segregowane są w miejscu ich powstawania zgodnie z instrukcją stanowiskową. Pojemniki i worki z odpadami medycznymi prawidłowo opisane. Do czasu przewiezienia ich do magazynu odpadów przechowywane są w wydzielonych pomieszczeniach (brudowniki) lub wydzielonych miejscach (w sanitariatach) na poszczególnych oddziałach. Wyznaczona osoba zgodnie z opracowanym harmonogramem przewozi odpady wózkiem transportowym do magazynu, w którym pozostają przez okres 48h–72h tj. do czasu odbioru przez firmę specjalistyczną „ECO-ABC” Sp.z o.o., Bełchatów.

Odpady medyczne typu komunalnego usuwane na zewnątrz obiektu do kontenerów.

Ich odbiorem zajmuje się firma USŁUGI OCZYSZCZANIA „POLTER” z Jędrzejowa posiadająca wymagane zezwolenia.

Mycie i dezynfekcja wózków transportowych odbywa się wg opracowanej procedury, w wydzielonym pomieszczeniu dezynfektorni.

Ścieki ze szpitala odprowadzane bezpośrednio do kanalizacji sanitarnej miejskiej.

Gospodarka bielizną szpitalną

Bielizna szpitalna prana jest poza obiektem – przewożona do pralni szpitalnej: Artmedik Sp.z o.o. Szpital Kielecki Św. Aleksandra, ul. Kościuszki 25, 25-316 Kielce. Na terenie placówki, w odrębnym budynku, w wydzielonych pomieszczeniach (magazyny bielizny czystej i brudnej) dokonuje się przyjmowania i wydawania bielizny szpitalnej. Magazyny bielizny oddzielone są służą umywalkowo-fartuchową. Ponadto w budynku znajduje się zaplecze socjalno-szatniowe, sanitariat, składzik porządkowy. Stan sanitarno-techniczny tych pomieszczeń właściwy.

Postępowanie z bielizną czystą i brudną odbywa się wg opracowanej procedury.

Bielizna brudna na oddziałach zbierana jest do jednorazowych worków foliowych z zachowaniem rozdziału skażonej i nieskażonej, do czasu przekazania do magazynu przechowywana w brudownikach. Na oddziałach czysta bielizna przechowywana jest w szafach usytuowanych w ciągach komunikacyjnych lub w wydzielonym pomieszczeniu na regałach (oddział dziecięcy). Do magazynu brudna bielizna transportowana jest przy użyciu wydzielonego do tego celu wózka. Mycie i dezynfekcja wózka transportowego odbywa się w wydzielonym pomieszczeniu w dezynfektorni wg opracowanej procedury. Skuteczność prania i dezynfekcji bielizny potwierdzona była badaniami czystości mikrobiologicznej. Wyniki prawidłowe.

Dezynfekcja i sterylizacja

W szpitalu zabiegi dezynfekcyjne prowadzone są zgodnie z opracowanymi procedurami i zaleceniami producenta. Stosowane w placówce preparaty do dezynfekcji są zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Dobór preparatów stosownych w szpitalu nie budził zastrzeżeń. Środki dezynfekcyjne posiadają karty charakterystyki. Dezynfekcja

(materace, koce, pościel) przeprowadzana jest w komorze dezynfekcyjnej zlokalizowanej w obiekcie: Szpital Kielecki Św. Aleksandra Spółka z o.o., ul. T. Kościuszki 25, 25-316 Kielce. Dezynfekcja łóżek przeprowadzana jest w salach chorych wg opracowanych instrukcji. Kontrole procesów dezynfekcji przeprowadzane są z częstotliwością **1 raz w miesiącu** w ramach kontroli wewnętrznej. Okazane wyniki potwierdzające skuteczność prowadzonych zabiegów dezynfekcji.

W szpitalu sterylizacja prowadzona jest w **2 autoklawach** – obydwie sprawne. Kontrola procesów sterylizacji sprawdzana testem Sporal „A”. Zakładane są także testy chemiczne dla każdej partii i przy każdym cyklu. Wyniki testów biologicznych i chemicznych potwierdzają skuteczność sterylizacji.

Dezynsekcja i deratyzacja

W 2019 r. przeprowadzono **2 zabiegi deratyzacji** w całym obiekcie. Zabiegi te wykonał Zakład Usługowo-Handlowy DDD z Jędrzejowa.

Zakażenia szpitalne

W szpitalu działa Zespół Kontroli Zakażeń Zakładowych, w skład którego wchodzi **3** osoby. W obiekcie prowadzone są indywidualne karty rejestracji zakażenia zakładowego oraz karty rejestracji drobnoustroju alarmowego. Założono **45** kart zakażenia szpitalnego i **173** karty drobnoustroju alarmowego.

Blok żywienia

Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego w Jędrzejowie prowadzony jest przez firmę ARTMEDIK Sp. z o.o., ul. Małogoska 25, 28-300 Jędrzejów. W szpitalu żywienie pacjentów odbywa się w systemie cateringowym. Zgodnie z zawartą umową posiłki dla pacjentów szpitala dostarczane są przez firmę cateringową CATERMED S.A., ul. Ks. Siemiaszki 15A, 31-201 Kraków, a przygotowywane w kuchni Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej, ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów. Przedmiotem umowy jest przygotowanie i dostarczanie (2 razy dziennie) posiłków dla pacjentów szpitala w tym dzieci. Ponadto umowa obejmuje specjalistyczny transport posiłków, mycie i dezynfekcję naczyń transportowych oraz odbiór i utylizację odpadów pokonsumpcyjnych. Wykonawca wg umowy jest zobowiązany do zapewnienia odpowiedniej jakości dostarczanych posiłków dotyczy tj. ilości, jakości (wartości odżywczej i energetycznej), estetycznej, urozmaicenia – w tym sezonowości, odpowiedniej temperatury, rodzaju diet. Przygotowywanie posiłków odbywa się zgodnie z zamówieniami szpitala w Jędrzejowie, które obejmują ilość posiłków z podziałem na diety wg wskazań lekarzy (podstawowa, łatwostrawna, cukrzyca, łatwostrawna położnicza, wątrobowa, trzustkowa, dziecięca, wrzodowa, płynna miksowana). Jadłospisy dekadowe opracowywane są przez dietetyka firmy CATERMED wg programu „Dietetyk”, zgodnie z zaleceniami Instytutu Żywności i Żywienia. Dostarczane do szpitala jadłospisy zawierają: szczegółowy codzienny wykaz potraw z podziałem na poszczególne posiłki w ciągu dnia z podaną gramaturą, informacje o alergenach, wartość energetyczną poszczególnych posiłków, wartość energetyczną posiłków w danym dniu. Informacja o składnikach używanych do serwowanych potraw dostępna na żądanie w rozdzielni posiłków. Z ramienia szpitala w Jędrzejowie za jakość posiłków, realizację zamówień, kontrolę transportu posiłków, monitoring temperatury posiłków, pracę rozdzielni posiłków odpowiada pielęgniarka epidemiologiczna. W treści umowy zamawiający zastrzega sobie prawo do audytów w miejscu wykonania usługi. W ramach tego prawa w dniu 14.12.2018r. przeprowadzono kontrolę w miejscu przygotowania posiłków tj. kuchni Szpitala Zespołu Opieki

Zdrowotnej, ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów - nie stwierdzono uchybień zarówno w zakresie jakości żywienia jak i przestrzegania procedur GHP/GMP. W rozdzielni kontroluje się warunki transportu posiłków, godziny dostaw, zgodność dostarczonych potraw z zamówieniem, czystość pojemników transportowych, pomiar temperatury posiłków – okazano rejestr temperatur, transport posiłków na oddziały (7 kuchenek oddziałowych zlokalizowanych na oddziałach: położniczo – ginekologicznym i neonatologicznym, pediatrii, pediatrii dla dzieci biegunkowych, chorób wewnętrznych, chirurgii, ortopedii, hospicjum). Dostawa posiłków do centralnej rozdzielni i na poszczególne oddziały odbywa się zgodnie z opracowaną procedurą, uwzględniającą rozdział czasowy czynności oraz przeprowadzanie procesów mycia i dezynfekcji. Porcjowanie posiłków odbywa się na wózkach przed salami chorych z zachowaniem zasad higieny. Niemowlęta karmione są przez matki i/lub gotowymi mieszkankami mlecznymi dostarczonymi z apteki szpitalnej w jednorazowych butelkach z jednorazowymi smoczkami. Personel wydający posiłki pacjentom jest przeszkolony oraz przestrzega procedur GHP. Pacjenci mają dostęp do informacji o posiłkach, alergenach, codzienny jadłospis wywieszony na oddziałach. Naczynia stołowe, sztućce i wózki transportowe myte i dezynfekowane są w poszczególnych kuchenkach oddziałowych przy użyciu preparatów chemicznych, według opracowanych procedur i instrukcji, na oddziale wewnętrznym dezynfekcja naczyń termiczna. Brudne naczynia transportowe tj. wkłady GN zwracane są z kuchenek oddziałowych do centralnej rozdzielni posiłków i zabierane środkiem transportu należącym do firmy cateringowej. Odpadki pokonsumpcyjne usuwane są przez pracowników gospodarczych do wydzielonego pomieszczenia skąd odbierane są codziennie przez w/w firmę cateringową zgodnie z umową. W ramach kontroli wewnętrznej 1 raz na kwartał przeprowadzana jest kontrola w rozdzielni posiłków i kuchenkach oddziałowych z udziałem pielęgniarek koordynujących z oddziałów w zakresie przestrzegania procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP również wykonywane są 1 raz w roku badania laboratoryjne - parametry mikrobiologiczne oraz w związku z dezynfekcją chemiczną w kierunku pozostałości związków powierzchniowo - czynnych naczyń i sztućców będących na wyposażeniu kuchenek oddziałowych, badania czystościowe rąk personelu szpitala, z częstotliwością 1 raz w roku - okazano sprawozdania z badań – miejsce pobrania Oddział Chirurgii za 2019r., kontrolowana jest jakość wody z częstotliwością 1 raz w roku, okazano sprawozdanie z badań wody. Podczas kontroli dokonano oceny dekadowego jadłospisu dla diety podstawowej, przy ocenie wykorzystano „arkusz oceny dekadowej jadłospisów”, na podstawie ilości uzyskanych punktów - ocena zadowalająca. Nie odnotowano zastrzeżeń/skarg ze strony pacjentów dotyczących jakości posiłków. W 2019r. na podstawie kontroli z oceną wg arkusza oceny nie stwierdzono uchybień, przestrzegane są procedury GHP oraz zasady systemu HACCP. Blok żywienia szpitala w Jędrzejowie oceniono w/g obowiązującego arkusza oceny zakładu. Stwierdzono - ryzyko dla ocenianego zakładu – niskie, profil działalności zgodnie z kategoryzacją zakładów - ryzyko wysokie.

Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych

Dotychczasowe Prosektorium zlokalizowane w wydzielonym budynku na terenie szpitala, aktualnie nie funkcjonuje - firma: Dom Pogrzebowy „KLEPSYDRA” z Pińczowa zaprzestała prowadzenia działalności.

W uzasadnionych przypadkach sekcje zwłok przeprowadzane są w dostosowanym w tym celu obiekcie tj. Dom Pogrzebowy, ul. Małogoska 19, Jędrzejów.

W nadzorowanych obiektach - domach przedpogrzebowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami osób zmarłych.

Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.)

W 2019 roku nadzorem sanitarnym objęto **58 podmiotów leczniczych** – szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, przychodnie, ośrodki zdrowia, zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne (dzienny ZOL, stacja dializ). Skontrolowano **58** obiektów, w zakresie higieny środowiska - przeprowadzono **60** kontroli.

Nie stwierdzono obiektów o złym stanie sanitarnym, wszystkie podmioty lecznicze zrealizowały opracowane programy dostosowawcze, co zdecydowanie wpłynęło na poprawę świadczenia swoich usług medycznych.

W Przychodni Specjalistycznej w Jędrzejowie wykonano zarządzenia decyzji administracyjnej wydanej w 2015 r. - doprowadzono do właściwego stanu technicznego pomieszczenia w budynku w którym mieści się przychodnia. Bieżący stan sanitarno-porządkowy i techniczny w pozostałych skontrolowanych obiektach nie budził zastrzeżeń.

Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze na terenie miast: Jędrzejów, Sędziszów i Małogoszcz oraz część obiektów zlokalizowanych na wsiach zaopatrywane są w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych. Nieliczne zakłady opieki zdrowotnej korzystają z własnych ujęć wody (ośrodki zdrowia w: Desznie, Przysławiu, Rakowie). Jakość wody z wodociągów sieciowych podlega monitoringowi kontrolnemu i przeglądowemu przez PPIS w Jędrzejowie.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Zgodnie z ustawą o odpadach, na podstawie rozstrzygniętego przetargu zorganizowanego przez właściwe organy samorządu terytorialnego, skontrolowane podmioty lecznicze przekazują wytworzone odpady komunalne wskazanym uprawnionym firmom specjalistycznym na podstawie umowy zawartej przez właściwy organ.

Odpady medyczne wytwarzane przez podmioty lecznicze przekazywane są firmom specjalistycznym na podstawie zawartych umów.

Podczas kontroli okazywane są dokumenty potwierdzające odbiór odpadów

Ścieki z podmiotów leczniczych na terenie miasta Jędrzejów, Sędziszów, Małogoszcz i miejscowości Nagłowice, Wodzisław, Sobków, Słupia Jędrzejowska odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej. Z pozostałych obiektów ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych opróżnianych przez firmy specjalistyczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Dezynfekcja i sterylizacja

W 2019 r. w podmiotach leczniczych (lecznictwa otwartego) procesy sterylizacji prowadzono w **30 autoklawach** (2 w szpitalu, 10 podmioty lecznicze, 18 praktyki zawodowe). Kontrole procesów sterylizacji przeprowadzane są **1 raz w miesiącu** w ramach kontroli wewnętrznej, wyniki archiwizowane - dostępne do wglądu.

Gospodarka bielizną

W nadzorowanych 58 podmiotach leczniczych odzież ochronna personelu prana jest poza obiektem w 42 przypadkach tj: w Świętokrzyskim Centrum Onkologii, w firmie pralniczej „Unipral” z Kielc, „Wod-Chem” z Częstochowy, „Delfin” z Kędzierzyna-Koźle, „Magielek” Młynne-Limanowa, 6 podmiotów korzysta z własnych pralni, w 10 podmiotach stosowana bielizna jednorazowa. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy pomieszczeń pralni w 6 obiektach oceniono jako dobry. Postępowanie z bielizną czystą i brudną odbywa się wg opracowanych procedur - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto skontrolowano 4 samochody specjalistyczne do przewozu chorych (karetki). Stan sanitarny i techniczny pojazdów, wyposażenie, postępowanie z odpadami medycznymi bez zastrzeżeń.

Praktyki zawodowe

W roku 2019 nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej objęto 87 indywidualnych praktyk lekarskich (tj: indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem – 75 w tym 26 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów oraz 9 indywidualnych specjalistycznych praktyk pielęgniarских).

Skontrolowano 80 podmiotów (92%). Przeprowadzono 80 kontroli.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych podmiotów właściwy.

Szczególną uwagę w czasie kontroli zwracano na dezynfekcję i sterylizację narzędzi medycznych w tych gabinetach, w których ze względu na charakter wykonywanych zabiegów może dochodzić do zakażeń.

Prawidłowość prowadzonych procesów sterylizacji jest systematycznie kontrolowana, a jej wyniki są udokumentowane.

Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze (indywidualne praktyki lekarskie, praktyki pielęgniarские) zaopatrywane są w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych. Jakość wody z wodociągów sieciowych podlega monitoringowi kontrolnemu i przeglądowemu przez PPIS w Jędrzejowie.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Odpady medyczne i komunalne wytwarzane przez podmioty lecznicze (indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, praktyki pielęgniarские) przekazywane są firmom specjalistycznym na podstawie zawartych umów. Podczas kontroli okazywane są dokumenty potwierdzające odbiór odpadów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Gospodarka bielizną

W nadzorowanych podmiotach leczniczych (indywidualne praktyki lekarskie, praktyki pielęgniarские) stosowana jest bielizna jednorazowa.

Podsumowanie i wnioski

W 2019 r. na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdza się zdecydowaną poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotów leczniczych co potwierdza zrealizowanie programów dostosowawczych w obiektach.

Kontrola kompleksowa przeprowadzona w szpitalu oraz przeprowadzone kontrole w pozostałych podmiotach leczniczych wykazały, że zrealizowany program dostosowawczy w dużej mierze przyczynił się do poprawy warunków sanitarno-technicznych i podniesienia standardu świadczonych usług medycznych.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

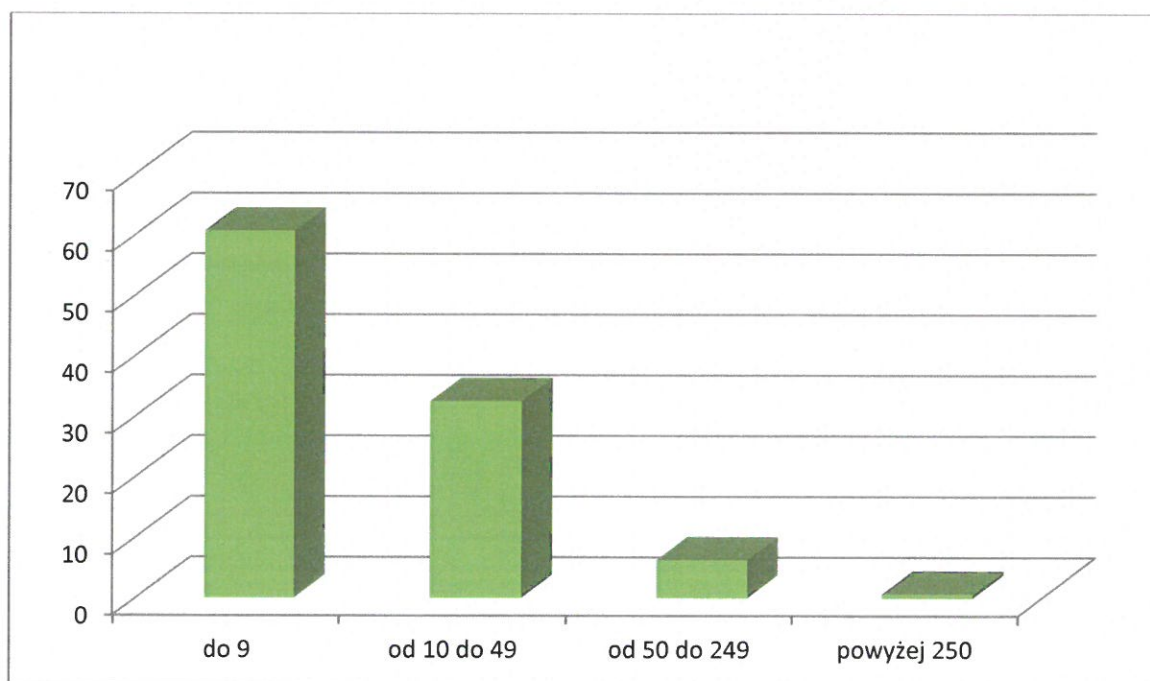
Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy, Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej wykonuje zadania składające się przede wszystkim z nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, kontrolą obrotu substancjami i mieszaninami chemicznymi, produktami biobójczymi, czynnikami rakotwórczymi i biologicznymi, prowadzeniem postępowań w sprawach chorób zawodowych oraz przestrzeganie przepisów zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych. Zakłady pracy kontrolowane są z różną częstotliwością, w zależności od ilości zatrudnionych pracowników, stopnia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia oraz od stanu sanitarno-technicznego zakładu. Celem kontroli zakładów pracy jest ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia pracy, organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecze higieniczno sanitarne, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej oraz promocja zdrowia w zakresie kształtowania właściwych zachowań prozdrowotnych.

W 2019 roku na terenie powiatu jędrzejowskiego Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy – Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jędrzejowie objęła nadzorem **271** zakładów pracy, które zatrudniały ogółem **5463** pracowników.

W dalszym ciągu największą grupę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 60,52%, małe przedsiębiorstwa zatrudniające 10-49 pracowników – 32,48%, oraz średnie zatrudniające 50-249 pracowników – 6,30%. Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników stanowiły jedynie 0,70% ogółu podmiotów gospodarczych objętych ewidencją.

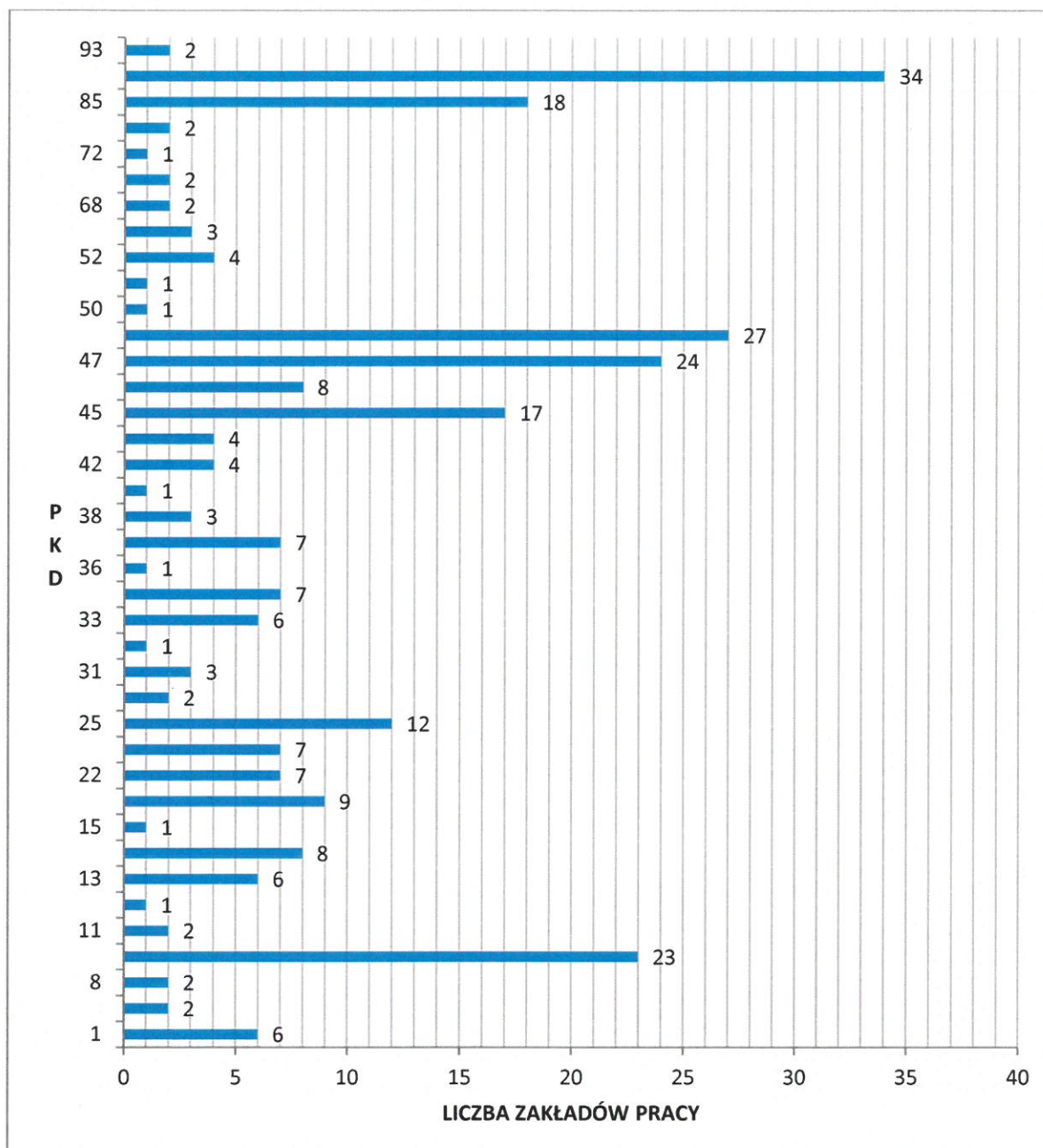
Struktura zakładów pracy znajdujących się na terenie powiatu jędrzejowskiego objętych nadzorem sanitarnym w roku 2019

Liczba zatrudnionych w zakładach pracy	Liczba zakładów pracy	Odsetek całkowitej liczby nadzorowanych zakładów pracy
< 9	164	60,52. %
10-49	88	32,48%
50-249	17	6,30%
>250	2	0,70, %
RAZEM	271	100%

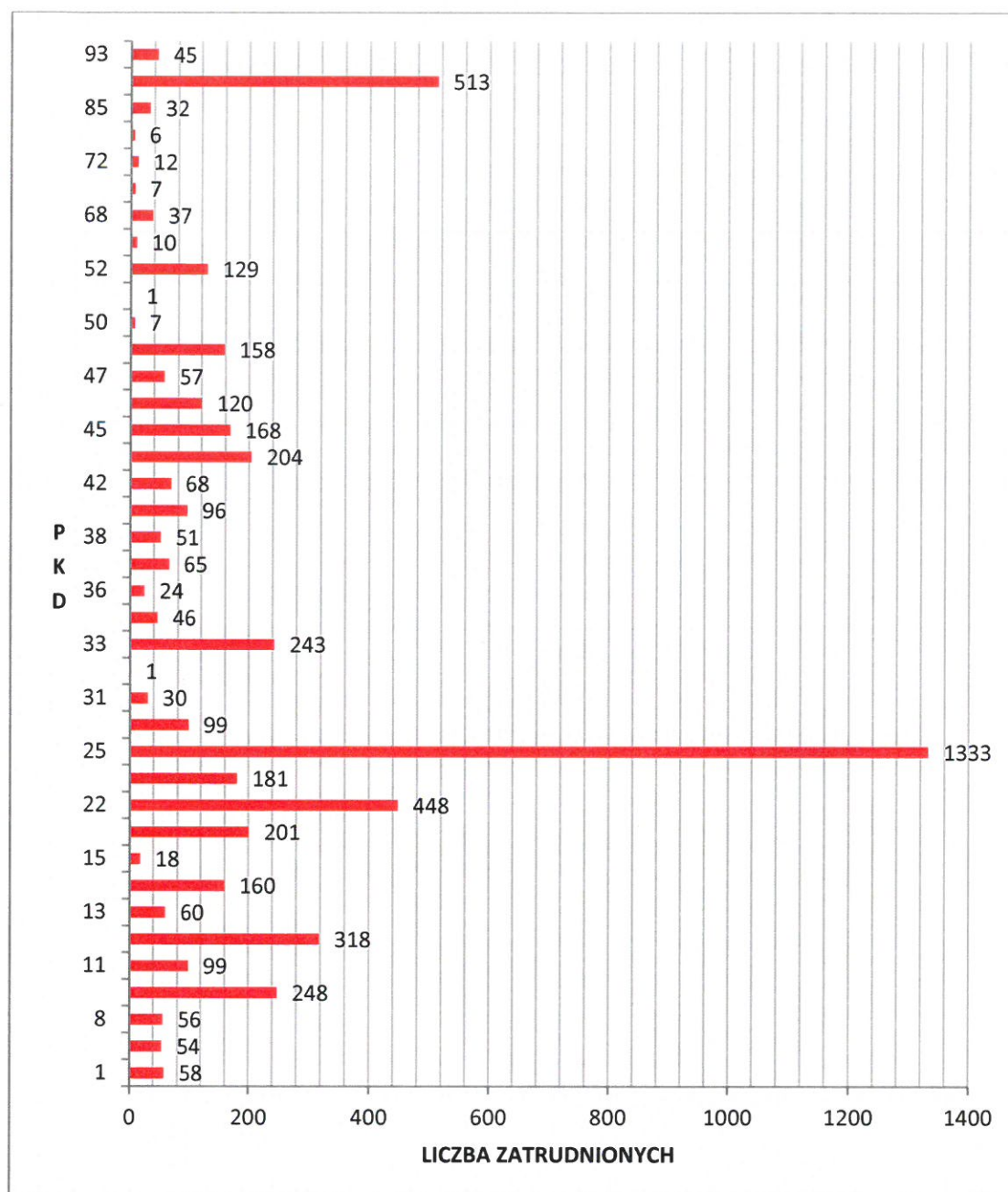

Procentowy udział zakładów pracy w zależności od liczby zatrudnionych pracowników

W powiecie jędrzejowskim większość podmiotów gospodarczych stanowią niezmiennie zakłady produkcji rolno-spożywczej, drzewnej, meblarskiej, wyrobów metalowych, zakłady szwalnicze oraz placówki handlu hurtowego i detalicznego. Funkcjonują również zakłady wprowadzające do obrotu detergenty, produkty biobójcze oraz substancje i mieszaniny chemiczne.

Liczba nadzorowanych zakładów według PKD

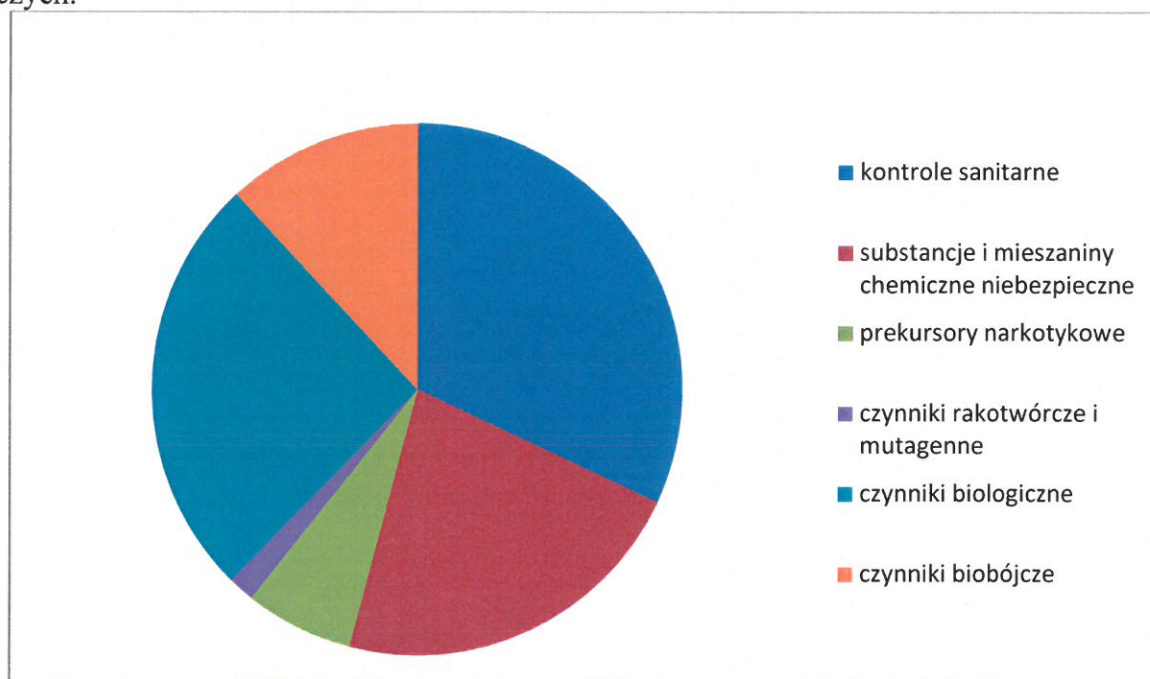
Liczba zatrudnionych według PKD

Pracownicy zatrudnieni w zakładach pracy narażeni są na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (hałasu, drgań mechanicznych, pyłów, czynników chemicznych i biologicznych oraz mikroklimatu). Oprócz realizacji zadań wynikających z bieżącego nadzoru nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, corocznie realizowane są zadania problemowe, mające na celu wnikliwszą analizę problematyki zagrożeń zawodowych w wytypowanych branżach.

W roku 2019 prowadzono wzmożone kontrole w zakresie:

- prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych,
- prowadzenie działań związanych z nadzorem nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3;

- prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”;
- prowadzenie nadzoru nad produktami biobójczymi;
- prowadzenie działań związanych z nadzorem nad czynnikami biologicznymi.
- prowadzenie działań związanych z nadzorem nad detergentami;
- prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami;
- prowadzenie nadzoru w ramach realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 24.07.2012r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- prowadzenie nadzoru w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

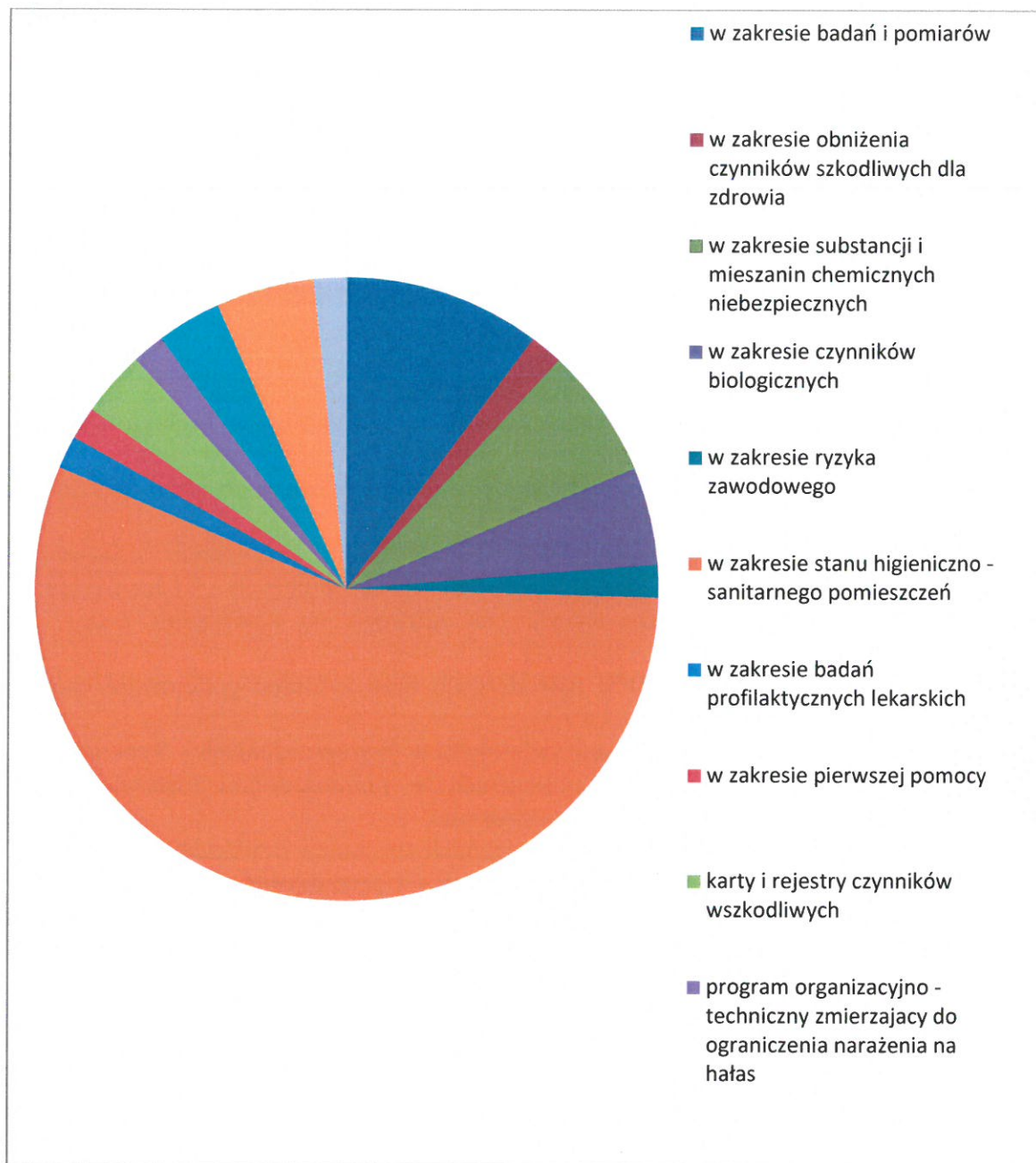

Procentowy wskaźnik przeprowadzonych kontroli.

W 2019 roku skontrolowano **203** zakłady pracy, w których przeprowadzono łącznie **244** kontroli. Skontrolowano warunki pracy **4741** zatrudnionych pracowników. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano **12** decyzji administracyjnych zawierających **59 zarządzeń**, w tym m. in.:

1. Odnowić ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach sanitarno – socjalnych – 8 zarządzeń.
2. Odnowić ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach produkcyjnych – 7 zarządzeń.
3. Sporządzić program działań organizacyjno – techniczny zmierzający do ograniczenia narażenia na hałas w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wartości NDN na stanowiskach pracy zgodnie z wynikami pomiarów badań – 1 zarządzenie.
4. Usunąć z pomieszczenia korytarza i pomieszczeń sanitarno-socjalnych zbędny i zniszczony sprzęt – 1 zarządzenie.

5. Przedstawić do wglądu aktualne wyniki pomiarów badań na stanowiskach pracy – 6 zarządzeń.
6. Przedstawić do wglądu prawidłowo prowadzone karty i rejestry czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy – 2 zarządzenia.
7. Zapewnić apteczkę do udzielania pierwszej pomocy – 1 zarządzenie.
8. Przedstawić do wglądu aktualny spis stosowanych substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych – 1 zarządzenie.
9. Wymagać od zatrudnionych pracowników obowiązku stosowania indywidualnych ochron osobistych – 3 zarządzenia.
10. Doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-higienicznego szyby w oknach – 1 zarządzenie.
11. Udostępnić pomieszczenie kabiny natryskowej dla pracowników – 1 zarządzenie.
12. Wyposażyć kabiny natryskowe w podkłady izolujące – 1 zarządzenie.
13. Opracować klasyfikację i wykaz szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy – 2 zarządzenia.
14. Obniżyć stężenie zapylenia na stanowisku pomocnika piekarza do norm określonych w rozporządzeniu – 1 zarządzenie.
15. Przedstawić do wglądu aktualne karty charakterystyki wszystkich stosowanych mieszanin chemicznych niebezpiecznych i produktów biobójczych – 2 zarządzenia.
16. Przedstawić do wglądu ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy – 1 zarządzenie.
17. Założyć rejestr podejrzeń chorób zawodowych oraz zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej – 1 zarządzenie.
18. Wymienić zniszczone, skorodowane świetlówki w pomieszczeniach – 5 zarządzeń.
19. Zlikwidować zastoiny wody na posadzkach w pomieszczeniu mieszalni farb i w pomieszczeniach hali farbiarni – 1 zarządzenie.
20. Zapewnić prawidłowe etykiety na opakowaniach substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych stosowanych w zakładzie pracy – 1 zarządzenie.
21. Pomieszczenie do spożywania posiłków wyposażyć w indywidualne zamykane szafki przeznaczone do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracownika – 1 zarządzenie.
22. Uporządkować teren wokół zakładu – 2 zarządzenia.
23. Przedstawić do wglądu ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy z uwzględnieniem szkodliwego czynnika biologicznego – 1 zarządzenie.
24. Oznakować drogi komunikacyjne na halach produkcyjnych – 1 zarządzenie.
25. Doprowadzić do właściwego stanu sanitarno – technicznego brodzik w kabinie natryskowej – 1 zarządzenie.
26. Zapewnić instrukcje BHP ogólne i stanowiskowe – 1 zarządzenie.
27. Doprowadzić do właściwego stanu sanitarno – technicznego bramy wejściowe do hali produkcyjnych – 1 zarządzenie.
28. Zapewnić oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz oznakowaną palarnię dla pracowników palących – 1 zarządzenie.
29. Doprowadzić do właściwego stanu sanitarno – technicznego kasetony na sufitach w korytarzu, w pomieszczeniu sterowni i śluzy do komory ekspozycyjnej dużej i małej – 1 zarządzenie.
30. Przedstawić do wglądu aktualne zaświadczenia lekarskie zatrudnionych pracowników – 1 zarządzenie.
31. Zapewnić oświetlenie sztuczne w kanałach naprawczych – 1 zarządzenie.

Liczba zarządzeń decyzji

Na podstawie przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy przez laboratoria WSSE oraz inne laboratoria posiadające akredytację PCA stwierdzono, że w 16 zakładach nastąpiło naruszenie normatywów higienicznych określających bezpieczne dla zdrowia warunki pracy:

- w 15 zakładach stwierdzono przekroczenia natężenia hałasu;
- w 1 zakładzie stwierdzono przekroczenia stężenia zapylenia;

W warunkach przekroczenia NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia) hałasu pracuje 426 osoby, natomiast w warunkach przekroczenia NDS (najwyższego dopuszczalnego stężenia) zapylenia i substancji chemicznych 63 osób.

Dla 329 osób uzyskano poprawę warunków pracy na stanowiskach poprzez sporządzenie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na

hałas w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wartości NDN hałasu, oznakowanie stref zagrożonych hałasem w znaki nakazujące stosowanie odpowiednich ochronników słuchu, rotację pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy. W 3 zakładach obniżono stężenie zapylenia do norm określonych NDS w porównaniu do lat poprzednich.

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

W 2019 roku skontrolowano 4 zakłady pracy, w których występuje narażenie na **substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy**. Nadzorem objęto podmioty lecznicze (promieniowanie rentgenowskie) oraz zakłady produkcyjne wykorzystujące w swej działalności promieniowanie jonizujące. W kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym pracuje 79 osób, w tym 35 kobiety.

Co roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesyła informacje o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach rakotwórczych lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej brak podmiotów zajmujących się pracami związanymi z usuwaniem wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest. Usuwanie azbestu odbywa się na naszym terenie przez firmę zewnętrzną: PHUP „EURO – GAZ” Sp. j. Zgórsko, ul. Leśna 48, 26 – 052 Nowiny, które informują nas pisemnie o terminach i miejscach usuwania azbestu.

W roku 2019 roku w ewidencji było 14 podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu **substancje i mieszaniny chemiczne** (13 dystrybutorów i 1 producent) oraz 48 podmioty gospodarcze stosujące substancje i mieszaniny chemiczne. W ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi niebezpiecznymi przeprowadzono 54 kontrole sanitarne. Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 143 ze zmianami) oraz rozporządzeń wykonawczych do w/w ustawy. Egzekwowano obowiązek posiadania spisu stosowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz aktualnych kart charakterystyki, wprowadzania do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów, prawidłowego oznakowania magazynów i miejsc przechowywania chemikaliów. Informowano i przypominano również o przestrzeganiu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP). W wyniku kontroli wydano 3 decyzje dotyczące:

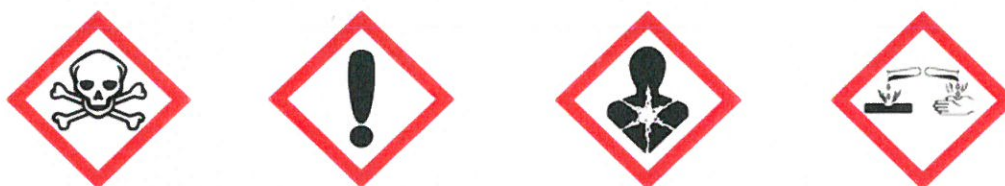
1. Przedstawić do wglądu aktualny spis stosowanych substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych
2. Przedstawić do wglądu aktualne karty charakterystyki wszystkich stosowanych mieszanin chemicznych niebezpiecznych i produktów biobójczych
3. Zapewnić prawidłowe etykiety na opakowaniach substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych stosowanych w zakładzie pracy.

Systematycznie poprawia się znajomość prawa wśród podmiotów wprowadzających do obrotu i stosujących chemikalia, czego wynikiem jest zmniejszenie liczby stwierdzonych uchybień oraz lepsza jakość powstających dokumentów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Ponadto przeprowadzono **16** kontroli u podmiotów stosujących w działalności zawodowej prekursorów narkotykowe kategorii 2 i 3. Nie stwierdzono żadnych naruszeń przepisów w tym zakresie.

W zakresie nadzoru nad **preparatami biobójczymi** objęto **31** podmiotów gospodarcze, przeprowadzono **29** kontroli sanitarnych. Zebrane informacje dotyczyły spełnienia przez dystrybutorów i dalszych użytkowników wymogów unijnych dotyczących: dopuszczenia substancji do obrotu i stosowania, prawidłowego oznakowania opakowania zawierającego niezbędne informacje o rodzaju zagrożenia (zwroty "H") i o środkach ostrożności (zwroty "P"), istnienia kart charakterystyki mieszanin i zawartej w nich substancji czynnej oraz czy dana substancja posiada zezwolenie Ministra Zdrowia. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Podczas kontroli informowano właścicieli, pracodawców o konieczności sprawdzania zgodności danych na opakowaniu produktu biobójczego z Rejestrem Produktów Lekowych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, który dostępny jest na stronie internetowej.

Na terenie powiatu jędrzejowskiego znajduje się **81** zakładów pracy, w których występują **szkodliwe czynniki biologiczne**. Skontrolowano ogółem **60** zakładów pracy, w których łącznie na działanie tych czynników narażonych jest **795** osób. Przeprowadzono **63** kontrole. Sprawdzano, czy przy grupie 3 narażenia na czynniki biologiczne prowadzone są rejestry prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego oraz rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **3** decyzje dotyczące:

1. Opracować klasyfikację i wykaz szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy
2. Przedstawić do wglądu ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy z uwzględnieniem szkodliwego czynnika biologicznego.

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Środki zastępcze

W 2019 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Jędrzejowie nie wpłynęły żadne informacje o pojawiających się obiektach zajmujących się wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych. Na terenie powiatu nie zidentyfikowano przypadków dystrybucji oraz sprzedaży środków zastępczych, w związku z powyższym nie było konieczności podejmowania wspólnych kontroli z Policją lub innymi służbami.

W 2019r. w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie prowadził 4 postępowania administracyjne, które dotyczyły posiadania na własny użytek środków zastępczych. Postępowania te zostały wszczęte w związku z otrzymanymi dokumentami z Prokuratury Rejonowej w Jędrzejowie. W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie wydał 4 decyzje orzekające o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu produktów będących środkiem zastępczym oraz 4 decyzje umarzające postępowanie w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Wszystkie informacje dotyczące prowadzonych postępowań administracyjnych w tym zakresie wprowadzane są na bieżąco do SMIOD – Systemu Monitoringu Informacji o Dopalaczach. Ponadto PPIS w Jędrzejowie na podstawie współpracy z podmiotami leczniczymi prowadzi monitoring zatruć, podejrzeń wystąpienia zatrucia i zgonów spowodowanych zażyciem środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. W 2019 roku do PPIS nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi.

Na terenie powiatu jędrzejowskiego prowadzone są działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania obrotowi środków zastępczych. W placówkach szkolonych organizowane są spotkania i omawiane zagadnienia dotyczące zagrożeń wynikających ze stosowania „dopalaczy” których celem jest zwiększenie wiedzy i świadomości uczniów, nauczycieli i

rodziców. Spotkania te organizowane są często wspólnie z przedstawicielami Policji. W 2019 roku Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zorganizowała 21 spotkań, w których uczestniczyło 1779 osób.

W ramach działalności profilaktycznej w obszarze środków zastępczych na stronie internetowej PSSE Jędrzejów umieszczone są materiały i ulotki o treści profilaktyczno – informacyjnej o środkach zastępczych oraz numery funkcjonujących infolinii.

Choroby zawodowe

W 2019 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej wpłynęło **5** zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych. Przeprowadzono **12** wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych oraz sporządzono **12** kart oceny narażenia zawodowego, w tym **7** kart w ramach współpracy dla innych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

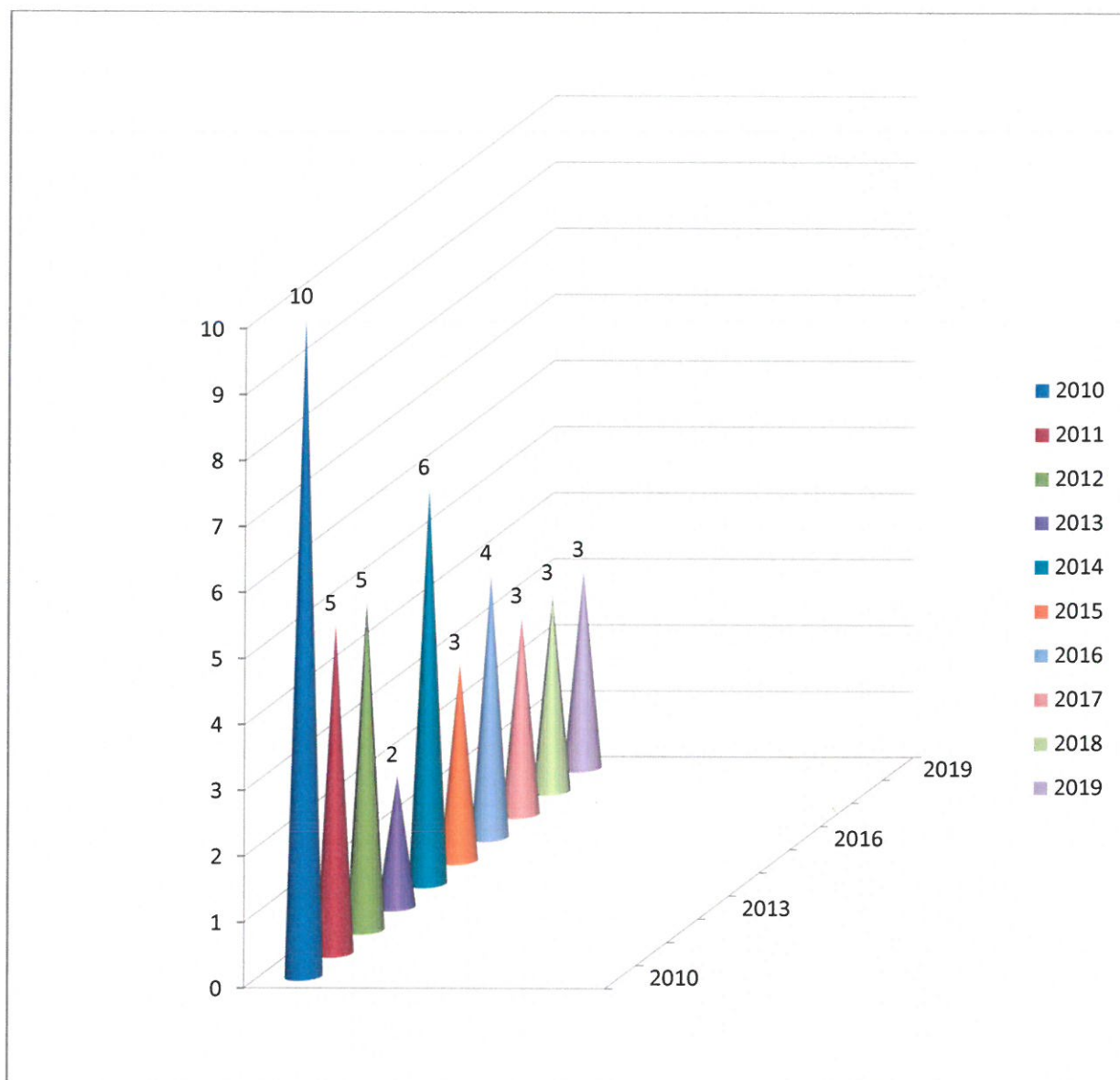
Wydano 3 decyzje administracyjne o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej - **przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią**
- 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej – **pylice płuc: pylica krzemowa**
- 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej – **choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - bolerioza.**

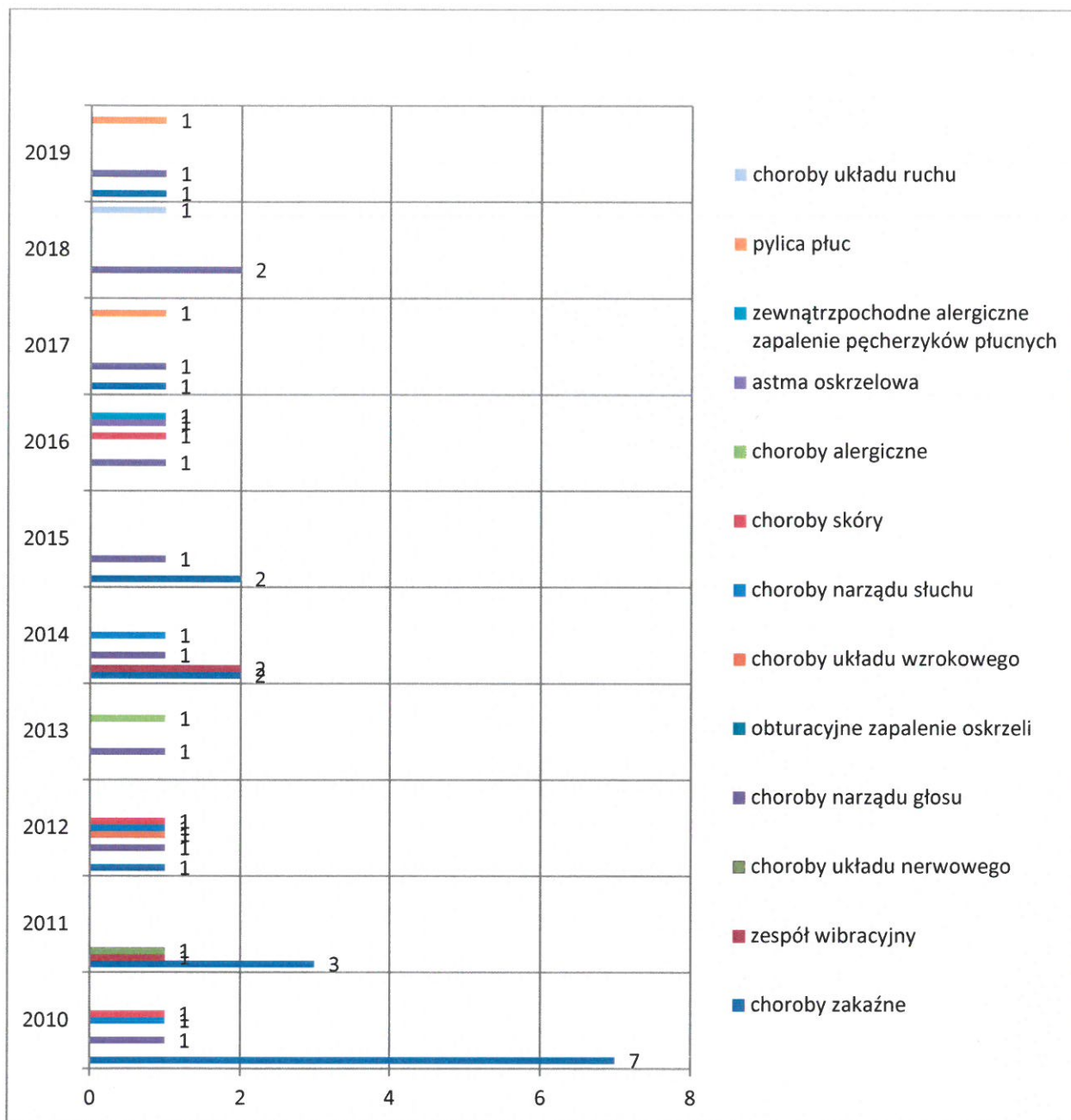
Ponadto wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej następującej jednostki chorobowej zgodnie z rozporządzeniem:

- 1 decyzja o braku stwierdzenia choroby zawodowej - **przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat:**

Praca w środowisku, w którym występują czynniki szkodliwe dla zdrowia może prowadzić do powstania stanów chorobowych o etiologii zawodowej. Z poniższego wykresu wynika, że w 2019 roku w zakładach na terenie powiatu liczba stwierdzonych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie, w stosunku do 2017r. i do 2018r.

Ilość stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2010-2019

Rodzaje chorób zawodowych stwierdzonych w latach 2010-2019

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy, Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami w 2019r.

Współpraca z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi w zakresie analizy informacji przekazywanych przez pracodawców na formularzach „Informacja o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”, wprowadzaniu danych z tych formularzy do programu komputerowego i przekazanie do IMP w Łodzi. Ponadto współpraca w ramach postępowań dotyczących chorób zawodowych.

Współpraca ze Służbą Medycyny Pracy polega na przeprowadzaniu ocen narażenia zawodowego w ramach postępowań w sprawach chorób zawodowych, przesyłaniu ocen

narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej oraz przesyłaniu kopii decyzji, dotyczących chorób zawodowych, a także bieżącej współpracy z lekarzami wykonującymi profilaktyczne badania lekarskie pracowników nadzorowanych zakładów.

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy skupia się na działaniach związanych z:

- przesyłaniem do wiadomości decyzji z zakresu chorób zawodowych (o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do jej stwierdzenia);
- wymianą informacji na temat: zagrożeń zawodowych w środowisku pracy, czynników szkodliwych, uciążliwych oraz czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym.

Współpraca ze Szpitalem Specjalistycznym w Jędrzejowie w zakresie informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o przypadkach hospitalizacji pacjentów z powodu zatruc środkami zastępczymi lub podejrzanych o takie zatrucia w 2019 roku. Wysłano stosowne pismo.

Powiat jędrzejowski – Państwowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie przekazuje Państwowemu Lekarzowi Weterynarii roczny plan kontroli obiektów. Dokładne terminy kontroli ustalane są telefonicznie. Obejmuje on działania związane z przeprowadzeniem wspólnych kontroli warunków zdrowotnych środowiska pracy w zakładach uboju i przetwórstwa mięsa oraz zakładach uboju drobiu i ferm drobiu w zakresie nadzoru nad czynnikami szkodliwymi (hałas, wibracja, tlenek węgla), biologicznymi oraz biobójczymi występującymi w środowisku pracy.

Współpraca ze Starostwem Powiatowym i samorządami lokalnymi: Wymiana informacji dotycząca bieżącego nadzoru nad zakładami pracy np.: zakłady zajmujące się usuwaniem azbestu. Opracowywanie i przesyłanie informacji na temat stanu sanitarnego w zakładach pracy działających na terenie powiatu. Opracowywanie i przesyłanie informacji na temat stanu sanitarnego w zakładach pracy działających na terenie gminy Sobków. Ponadto prowadzona jest współpraca wewnętrzna między działami Stacji polegająca na przeprowadzaniu wspólnych kontroli kompleksowych, sanitarnych oraz prowadzeniu działań w zakresie promocji zdrowia. W 2019 roku przeprowadzono 34 kontrole wspólnie z działem Epidemiologii i Higieny Środowiska w Podmiotach Leczniczych, oraz 2 kontrole z działem Higieny Środowiska w placówkach sportowych, 14 kontroli wspólnie z Sekcją Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotu Użytku. W ramach współpracy z działem Oświaty Zdrowotnej w związku z kampanią informacyjno – edukacyjną nt. profilaktyki odry skierowaną do pracodawców i przedsiębiorców zatrudniających osoby, które mogły mieć styczność z osobami przyjezdnymi z Ukrainy pozostawiono w zakładach pracy podczas kontroli ulotki „Uwaga Odra” do przekazania osobom zainteresowanym.

Współpraca z Komendą Powiatową Policji oraz Prokuraturą Rejonową w Jędrzejowie w zakresie problematyki wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie powiatu oraz informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o przypadkach ujawnienia ich obecności w sprzedaży jak i produkcji.

Podsumowanie.

Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Jędrzejowie ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. Działania techniczne i organizacyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna

zapobiegają skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Pracodawcy w miarę możliwości dostosowują technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno – sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników. Promocja zdrowia jako podstawowy składnik profilaktycznej opieki nad pracownikami jest jednym z ważniejszych elementów poruszanych z przedstawicielami zakładów pracy podczas przeprowadzanych kontroli. Stale podnoszona jest świadomość pracodawców i pracowników poprzez ustawiczne szkolenia, instruktaże, dostarczanie materiałów promocji zdrowia oraz przystępowanie do różnych programów – konkursów dotyczących poprawy warunków pracy. Kontrolowano w zakładach pracy formę realizacji ustawy antynikotynowej oraz informowano o nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Pracodawcy preferują osoby niepalące, w większości zakładów obowiązuje całkowity zakaz palenia a pracownicy niepalący są premiowani. W trakcie kontroli zakładów pracy zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz właściwe oznakowanie miejsc objętych zakazem. Informowano pracodawców o zmianie ustawy antynikotynowej polegającej na włączeniu do niej e-papierosów. Dzięki wciąż poprawiającym się warunkom pracy pracowników, informowaniu ich o ryzyku zawodowym oraz zagrożeniach występujących na stanowiskach pracy możemy zaobserwować zmniejszającą się liczbę zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych.

VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

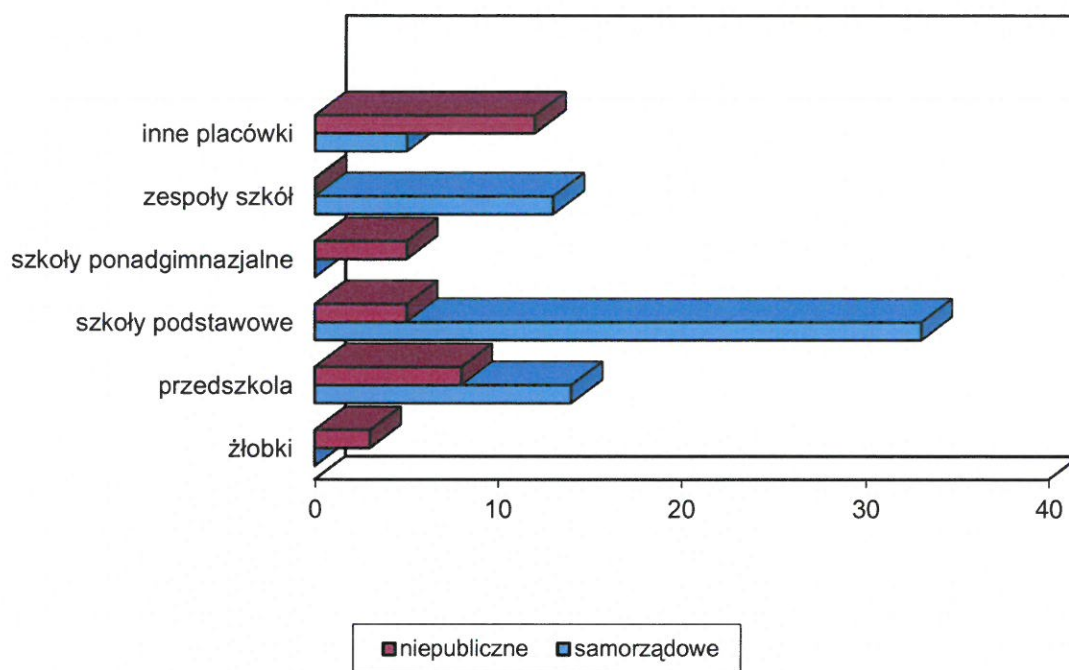
Wprowadzenie

Liczba placówek pod nadzorem 142 w tym: 98 placówek stałych, 44 placówki sezonowe.

Na terenie powiatu działa obiektów stałych: **60** placówek prowadzonych przez samorządy lokalne, **38** prowadzone przez fundacje lub prywatnych przedsiębiorców .

Objęto nadzorem: **3** żłobki, **22** przedszkola, **38** szkół podstawowych, **5** ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, **13** zespołów szkół , w ramach których działa 11 przedszkoli, 13 szkół podstawowych, oraz **2** licea. Ponadto objęto nadzorem placówki pracy pozaszkolnej, placówki szkolno- wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, schronisko młodzieżowe oraz 5 turnusów wypoczynku zimowego, 39 wypoczynku letniego.

Placówki publiczne i niepubliczne pod nadzorem

Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W 2019 roku przeprowadzono **207** kontroli w tym: 44 kontrole placówek sezonowych, 31 kontroli sprawdzających decyzji wydanych w 2019 oraz 15 kontroli sprawdzających decyzji wydanych w latach ubiegłych. Pozostałe kontrole to: kontrole stanu sanitarnego placówek, kontrole tematyczne w zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do ergonomii ucznia, kontrole tematyczne dotyczące przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego, interwencyjne (2 interwencje dotyczyły przebiegania się dzieci na zajęcia z w-f w łazience szkoły podstawowej). Przeprowadzono 2 kontrole, które nie wykazały nieprawidłowości - skarga bezzasadna, 1 dotycząca czystości bieżącej w łazienkach dla dzieci młodszych w szkole podstawowej, brak ręczników jednorazowych oraz mydła w płynie- skarga uzasadniona. Osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi, 1- dotycząca braku czystości bieżącej w sali zabaw oraz szatni oddziału przedszkolnego- skarga uzasadniona, a osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym, 1- dotycząca terenu wokół szkoły podstawowej (trawa niewykoszona) oraz paleniem papierosów na terenie budynku szkolnego. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Trawa wokół szkoły wykoszona, brak widocznych śladów palenia papierosów w budynku szkoły - skarga bezzasadna.

Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli prowadzonych w 2019r. wydano **41** decyzji administracyjnych w celu poprawienia warunków higienicznych i technicznych placówek, w tym 16 zmieniających termin wykonania zarządzeń.

Decyzje dotyczyły :

- ✚ stanu sanitarno- technicznego dróg dojścia, ogrodzenia – 7 placówek;
- ✚ placów rekreacyjnych/boisk sportowych - 7 placówek;
- ✚ ciągów komunikacyjnych budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów) i/lub szatni - 4 placówki;
- ✚ sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży - 16 placówek;
- ✚ mebli szkolnych (dostosowanie do zasad ergonomii i stan techniczny) - 1 placówka;
- ✚ sprawności technicznej armatury oraz stanu sanitarno- higienicznego toalet - 11 placówek;
- ✚ warunków do prowadzenia zajęć w-f - 14 placówek;
- ✚ pracowni komputerowych - 2 placówki;
- ✚ oraz innych usterek tj. zniszczone szafki nocne w pokojach, zniszczone drzwi wejściowe do klas, malowania klatek schodowych i korytarzy, malowania szatni, parking nieodgrodzony od terenu placu szkolnego, zniszczona podłoga w korytarzu, szatniach, brak osłony przed nasłonecznieniem, zniszczona stolarka okienna., wyciąg wentylacyjny niezabezpieczony w pokoju sypialnym, zniszczone blaty ławek. - 23 placówki.

Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Kontrole **95** placówek stałych dla dzieci i młodzieży wykazały:

- ✚ 86 placówek podłączonych do wodociągu miejskiego lub gminnego;
- ✚ 9 posiada własne ujęcie wody ;
- ✚ 51 jest podłączone do sieci kanalizacyjnej centralnej;
- ✚ 31 posiada zbiornik bezodpływowy (szambo);
- ✚ 13 posiada własną oczyszczalnię ścieków.

Nie stwierdzono niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej stwierdzono w 3 placówkach w tym:

- ✓ niewłaściwy stan techniczny urządzeń i pomieszczeń sanitarnych- 3

Wydano decyzje administracyjne w celu zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów do 11 placówek. W wyniku prowadzenia postępowania administracyjnego w 6 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie i 2 zespołach szkół uzyskano poprawę. W 1 szkole podstawowych funkcjonujących samodzielnie, 1 zespole i 1 innej placówce nadal prowadzone jest postępowanie administracyjne. W 1 szkole podstawowej za niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej nałożono 5 mandatów karnych na sumę 250,00zł.

Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

W 2019 r. oceniono **2483** stanowiska pracy ucznia w tym: 219 w 14 oddziałach 4 przedszkoli, 1394 w 102 oddziałach 10 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie ,oraz 870 w 56 oddziałach 4 zespołów szkół.

Z niedostosowanych do ergonomii ucznia mebli korzysta **100** uczniów i przedszkolaków (22 dzieci w 6 oddziałach 4 przedszkolach, 57 uczniów w 14 oddziałach 8 szkołach

podstawowych funkcjonujących samodzielnie i 21 uczniów w 8 oddziałach 3 zespołów szkół)

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

We wszystkich szkołach zapewniono uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych w formie indywidualnych szafek lub półek zbiorczych zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Kontrole obejmowały również warunki sanitarno- higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego.

W 54 skontrolowanych szkołach różnego typu zajęcia wychowania fizycznego odbywają się:

- w salach gimnastycznych z boiskiem- 21 placówek;
- w salach zastępczych/rekreacyjnych z boiskiem- 13 placówek;
- w salach gimnastycznych i salach zastępczych/rekreacyjnych- 4 placówek;
- w sportowych zespołach szkolnych - 11 placówek;

1 szkoła podstawowa, 4 ponadgimnazjalnych szkół zawodowych nie posiada własnej infrastruktury sportowej, uczniowie korzystają z bazy sportowej poza placówką.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury 31 placówki korzysta z infrastruktury do w-f poza placówką w tym:

- 27 korzysta z basenu.
- 3 z sali gimnastycznej innej szkoły;
- 3 z hali sportowej;
- 3 z siłowni;
- 2 z boiska/ stadionu sportowego.

Na 11 zespołów sportowych tylko 4 używają natrysków w tym: 1 zawsze po zajęciach w-f, 1 sporadycznie po zajęciach w-f, a w 2 tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

Rozkład zajęć oraz organizacja czasu pobytu w szkole

Tygodniowy i dzienny rozkład lekcji powinien być układany z zachowaniem higienicznych warunków nauczania i uwzględnić potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia jak również przewidywać rozpoczęcie i kończenie zajęć o tej samej lub zbliżonej porze we wszystkich dniach tygodnia, przy czym różnica między kolejnymi dniami nie może być większa od 1 godziny.

Kontrole poddano:

- 16 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, gdzie oceniono plan lekcji w 112 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- 5 ponadgimnazjalnych szkół zawodowych funkcjonujących samodzielnie. Plan lekcji oceniono w 12 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
- 8 zespołów szkół, gdzie oceniono 92 oddziałów (89 w szkołach podstawowych, 3 w liceum ogólnokształcącym). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Warunki pobytu dzieci 6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach kontroli oceniano warunki pobytu dzieci 6 letnich w poszczególnych placówkach tj. w szkołach i przedszkolach działających samodzielnie oraz w zespołach szkół. Kontrole wykazały, że w 3 szkołach podstawowych działających samodzielnie brak jest odpowiedniej infrastruktury, gdzie nie ma możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak, by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów.

Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

Wypoczynek zimowy:

Na terenie powiatu zorganizowano 5 form wypoczynku zimowego w obiektach całorocznych usług hotelowych dla 138 dzieci. Skontrolowano 5 turnusów, 4 organizatorów. Były to obozy sportowe, zajęcia realizowane podczas wypoczynku urozmaicone, nastawione na aktywny wypoczynek.

Nie stwierdzono zaniedbań w prowadzeniu placówki. Na jednym obozie sportowym odnotowano 1 uraz- złamanie ręki. Dziecko zostano zabrane przez rodziców do domu.

Żywnienie w formach wyjazdowych pełne (śniadania, obiady II daniowe, podwieczorek, kolacja), napoje zapewnione przez organizatorów oraz właścicieli ośrodków wypoczynku (woda mineralna niegazowana, herbata).

Sekcja HZZiPK oceniła warunki żywienia zbiorowego zamkniętego – 1 kontrola, nie stwierdzono zaniedbań.

Wypoczynek letni:

Skontrolowano 39 turnusów wypoczynku letniego działające na terenie powiatu.

Wypoczynek w formie wyjazdowej dla 1443 uczestników to : 27 obozów zorganizowanych przez kluby sportowe, szkoły językowe, szkoły muzyczne, szkoły taneczne oraz 8 - kolonii letnich. Zajęcia realizowane podczas wypoczynku urozmaicone, nastawione na aktywny wypoczynek. Żywnienie pełne (śniadania, obiady II daniowe, podwieczorek, kolacja), napoje zapewnione przez organizatorów oraz właścicieli ośrodków wypoczynku (woda mineralna, kompoty, herbata). Czystość bieżąca w dniu kontroli zachowana.

W 3 placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej (obozy sportowe) wystąpiło 5 urazów: 2 otarcia kolan, 2- skręcenie kostki nogi, 1 złamanie palca lewej ręki oraz 1 zachorowanie- angina.

Nie odnotowano zatruc pokarmowych.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania: skontrolowano 3 półkolonie zorganizowane dla 180 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych lub w trudnej sytuacji finansowej. Żywnienie w formie śniadań, obiadu II daniowego i napoju (kompot, herbata, soki) przygotowywane na miejscu.

Sekcja HZZiPK skontrolowała piony żywieniowe w 5 obiektach wypoczynku letniego. Przeprowadziła 5 kontroli. wystawiono 1 decyzję administracyjną dotyczącą uchybień sanitarno- technicznych.

We wszystkich obiektach wypoczynku letniego i zimowego zapewniono bezpieczne warunki wypoczynku.

Żłobki

Pod bieżącym nadzorem znajdują się 3 żłobki działające na terenie powiatu. Są to żłobki prywatne posiadające pozytywną opinię sanitarną, wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w samorządzie terytorialnym.

Postępowanie administracyjne

W wyniku kontroli prowadzonych w 2019r. wydano **41** decyzji administracyjnych w celu poprawienia warunków higienicznych i technicznych placówek, w tym 16 zmieniających termin wykonania zarządzeń.

Wyegzekwowano 25 decyzji w tym 9 wydanych w latach ubiegłych. Ponadto wydano 30 decyzji płatniczych.

Za brak czystości bieżącej w pomieszczeniach szkoły i przedszkola nałożono 6 mandatów karnych w wysokości 350,00 zł

Wnioski:

Podsumowując stan sanitarno - higieniczny w nadzorowanych placówkach zauważamy systematyczną poprawę zarówno w zakresie warunków technicznych jak i higienicznych. Z roku na rok poprawiają się warunki do utrzymania higieny osobistej w zakresie dostępności do środków czystości w sanitariatach, ciepłej wody.

W zależności od potrzeb remontowano pomieszczenia dydaktyczne, sanitariaty, sale gimnastyczne, korytarze co poprawiało ich standard i zapewniło uczniom lepsze warunki nauki. Współpraca z dyrektorami szkół, władzami lokalnymi układa się poprawnie, a wystosowane pisma odnoszą pożądany skutek.

VIII. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W 2019r. na nadzorowanym terenie zarejestrowanych było **1208** obiektów, w których przeprowadzono łącznie **556** kontroli.

Realizacja planu kontroli za 2019r.

- liczba zaplanowanych kontroli w zakładach	- 311
- liczba przeprowadzonych kontroli planowanych	- 287
- liczba nie zrealizowanych kontroli planowanych	- 26
- liczba kontroli nieplanowanych	- 272

Przyczyny niezrealizowania w pełni planów kontroli to - w 5 obiektach zawieszono prowadzenie działalności, 19 obiektów zaplanowanych do kontroli wykreślono, 2 obiekty zaplanowano – nie zrealizowano (obiekt ruchomy + 1 sklep w terenie), podjęte próby kontroli – sklep zamknięty, brak możliwości przeprowadzenia kontroli; obiekt ruchomy trudności w zlokalizowaniu, brak możliwości przeprowadzenia kontroli.

Kontrole ponadplanowe dotyczyły:

- kontroli na wniosek przedsiębiorców (powstanie nowych obiektów, rozszerzenie zakresu działalności, zmiana prowadzącego działalność w obiekcie),
- rekontroli potwierdzających usunięcie uchybień,

- kontroli interwencyjnych,
- kontrole akcyjne związane z zagrożeniem ASF.

Obiekty objęte bieżącym nadzorem sanitarnym według rejestru zakładów to:

- zakłady produkcji żywności	- 37
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte	- 111
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	- 57
- obiekty obrotu żywnością (sklepy, kioski, hurtownie)	- 381
- obiekty ruchome i tymczasowe	- 55
- środki transportu żywności	- 193

oraz

- miejsca produkcji PU	- 2
- obiekty obrotu PU	- 15
- obiekty obrotu kosmetykami	- 8

Ponadto 349 obiektów tj. :

- produkcja pierwotna	- 286
- obiekty agroturystyczne	- 3
- apteki, punkty apteczne, sklepy zielarskie i medyczne	- 31
- inne obiekty obrotu (saloniki prasowe, stoiska z żywnością, suplementami diety, automaty do żywności, sprzedaż internetowa, skup i sprzedaż grzybów)	- 29

Łącznie w 2019r. w w/w obiektach przeprowadzono **556** kontroli sanitarnych.

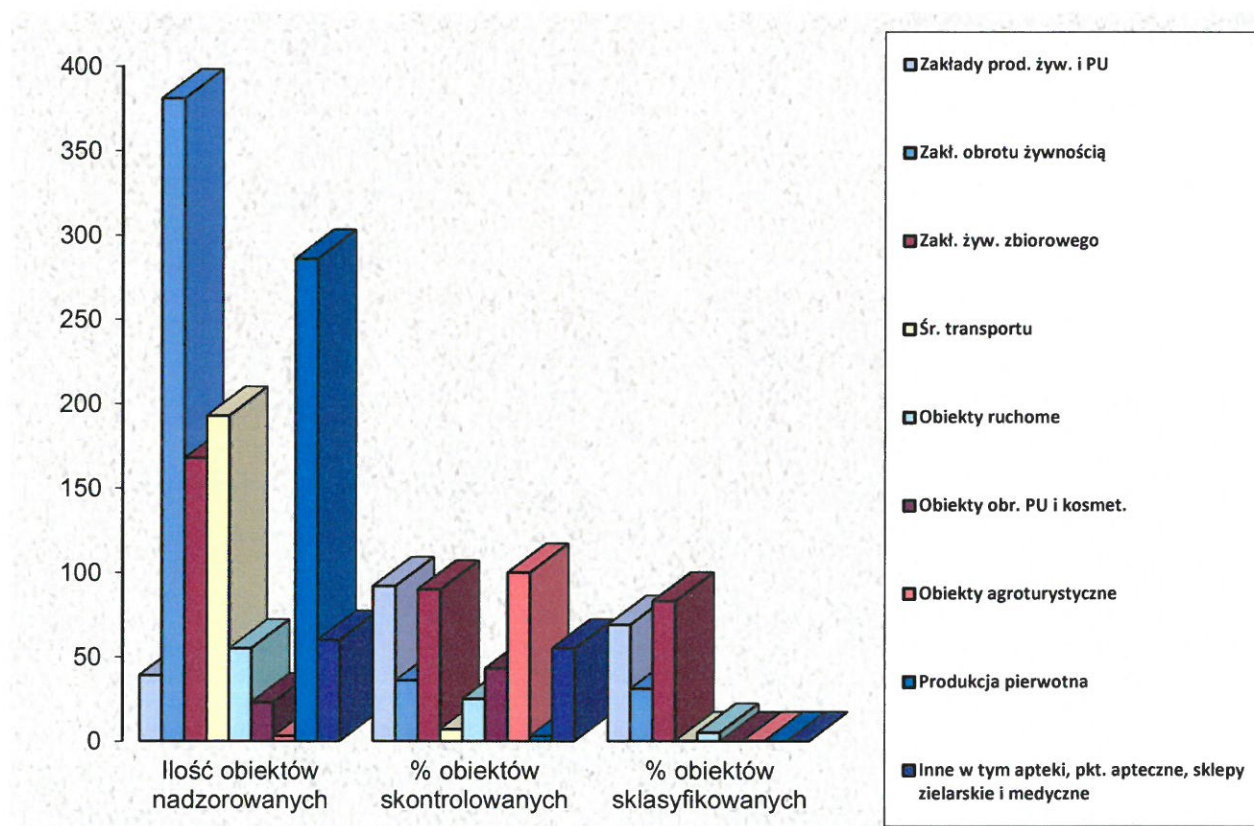
Za stwierdzone uchybienia sanitarno-higieniczne nałożono łącznie **42** mandaty karne na łączną kwotę **7500 zł.**

Wydano **187** decyzji administracyjnych, w tym:

- 70 decyzji nakładających opłaty,
- 48 decyzji dotyczących wykreślenia zakładu z rejestru,
- 38 decyzji zatwierdzających bezwarunkowo zakład,
- 10 decyzji zmieniających,
- 8 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień sanitarno-technicznych,
- 6 decyzji zatwierdzających zakład w związku z rozszerzeniem zakresu działalności,
- 6 decyzji wygaszających decyzje zatwierdzające,
- 1 decyzja uchylająca wydaną decyzję.

Rok 2019	Ilość obiektów Nadzorowanych	%obektów skontrolowanych	%obektów sklasyfikowanych
Zakłady produkcji żywności i PU	39	92	69
Zakłady obrotu żywnością	381	36	31
Zakłady żywienia zbiorowego	168	90	83
Środki transportu	193	7	-
Obiekty ruchome	55	25	5
Obiekty obrotu PU i kosmetykami	23	43	-
Obiekty agroturystyczne	3	100	-
Produkcja pierwotna	286	3	-
Inne obiekty obrotu w tym apteki, punkty apteczne, sklepy zielarskie i medyczne	60	55	-
Razem	1208	34	24

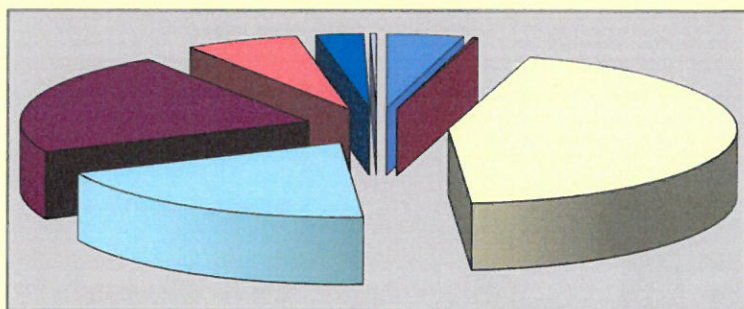
Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi i PK w roku 2019

Obiekty objęte bieżącym nadzorem w 2019r.

Lp.	Obiekty objęte nadzorem w roku 2019	Ilość	% ogółu
1	Zakłady produkcji żywności	37	4,3
2	Zakłady produkcji opakowań przeznaczony do kontaktu z żywnością	2	0,2
3	Zakłady obrotu żywnością	381	44,2
4	Zakłady żywienia zbiorowego	168	19,5
5	Środki transportu	193	22,4
6	Obiekty ruchome	55	6,4
7	Obiekty obrotu PU i kosmetykami	23	2,7
8	Obiekty agroturystyczne	3	0,3
Ogółem		862	100

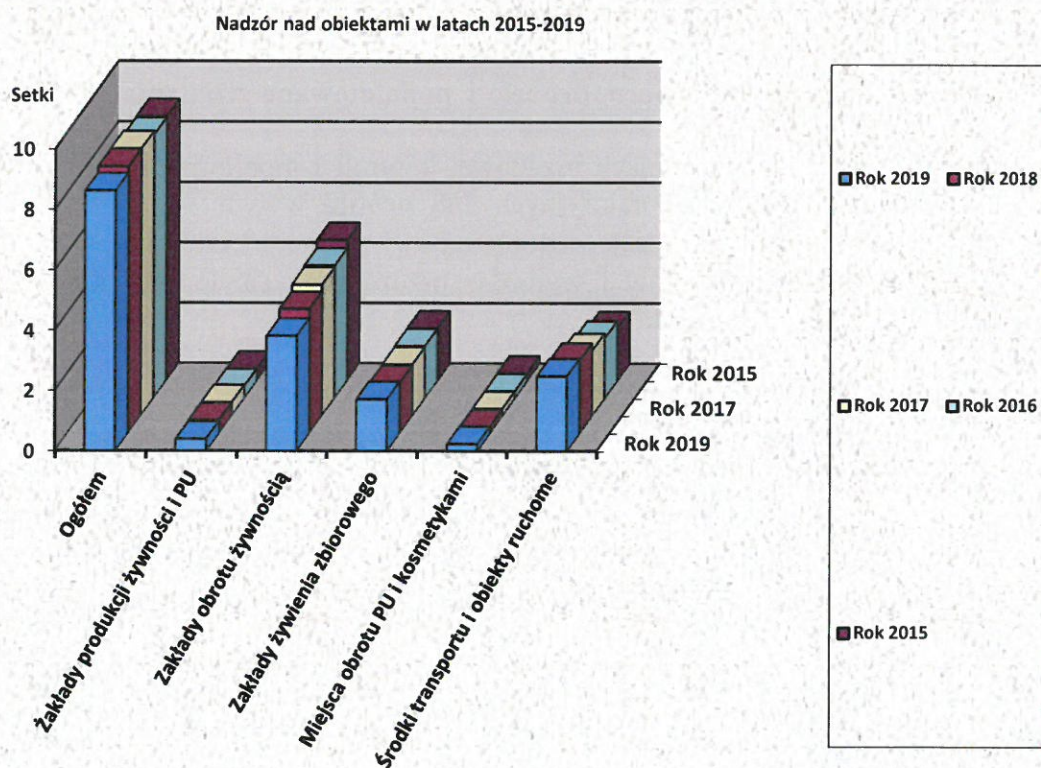
Obiekty objęte bieżącym nadzorem w 2019r.

- Zakłady produkcji żywności
- Zakłady produkcji opakowań przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- Zakładu obrotu żywnością
- Zakłady żywienia zbiorowego
- Środki transportu
- Obiekty ruchome
- Obiekty obrotu PU i kosmetykami
- Obiekty agroturystyczne

Bieżący nadzór nad obiektami w latach 2019 - 2015

Rodzaj nadzorowanych obiektów	Rok 2019		Rok 2018		Rok 2017		Rok 2016		Rok 2015	
	Ilość obiektów	% skontrolowanych	Ilość obiektów	% skontrolowanych	Ilość obiektów	% skontrolowanych	Ilość obiektów	% skontrolowanych	Ilość obiektów	% skontrolowanych
Zakłady produkcji żywności i PU	39	36	43	93	43	93	39	97	38	100
Zakłady obrotu żywnością	381	172	412	40	434	39	439	49	466	44
Zakłady żywienia zbiorowego	171	155	166	92	169	86	172	84	173	91
Miejsca obrotu PU i Kosmetykami	23	10	21	57	23	70	23	57	25	52
Środki transportu i obiekty ruchome	248	28	241	23	215	12	198	22	172	17
Ogółem	862	401	883	52	884	38	871	52	874	51

Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone na podstawie przeprowadzonych ocen stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów zgodnie z obowiązującymi arkuszami oceny:

- niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu (przeteterminowane),
- niewłaściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- nieprzestrzeganie procedur GHP oraz zasad systemu HACCP,
- nie zapewnione odpowiednie warunki higieny przy sprzedaży środków spożywczych
- nieopakowanych , nie zachowana higiena przez personel,
- brak prawidłowych środków do mycia i dezynfekcji rąk, urządzeń i sprzętu,
- brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak wyniku laboratoryjnego badania wody potwierdzającego właściwą jakość zdrowotną.

Zakwestionowane i wycofane podczas kontroli środki spożywcze

- W 2019r. podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze w ilości **148,758 kg, 32 szt.** oraz **12,403 l** łącznie na kwotę **3537,28 zł.**

Dla porównania w 2018r. podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze w ilości **103,045 kg** oraz **0,6 l** na łączną kwotę **1328,12zł.**

Realizacja planu poboru próbek i podejmowane działania:

W 2019r. w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w nadzorowanych zakładach pobrano do badań laboratoryjnych **208 próbek** w tym :

- **201** próbek żywności,
- **5** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- **2** próbek kosmetyków.

Zakwestionowano **5 próbek** środków spożywczych:

- 4 próbki – filet z piersi kaczki ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne – wykrycie pałeczek Salmonella,
- 1 próbka – ziarno pszenicy konsumpcyjnej ze względu obecność żywych szkodników oraz widocznych pozostałości po szkodnikach w postaci wydzielin i wydaliny. Widoczne na ziarnie pszenicy ślady żerowania owadów.

Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach)

W 2019r. w ramach powiadomień w systemie RASFF przeprowadzono łącznie **6 kontroli.**

Powiadomienia alarmowe:

W 2019r. w związku z powiadomieniami **alarmowymi** w ramach systemu RASFF przeprowadzono **6** kontroli w obiektach wskazanych w listach dystrybucyjnych tj.

- 1 kontrola w sklepie zielarsko – medycznym – (**Suplement diety Propolis Plus 100 tab.** - przekroczenie NDP dla benzo(a)piranu i sumy WWA);
- 1 kontrola w sklepie zielarsko – medycznym – (**Suplement diety Propolis Forte o smaku mentolowym x 30 tab.** – przekroczenie NDP dla benzo(a)piranu i sumy WWA) + informacja telefoniczna z 1 apteki;
- 1 kontrola w supermarkecie – (**Filety śledziowe lekko solone w oleju z żurawiną 400g** – stwierdzenie obecności *Listeria monocytogenes*) + informacja telefoniczna z 1 sklepu spożywczego;
- 1 kontrola w sklepie – (**Babydream Baby Musli** – stwierdzenie szypulek z jabłek w proszku z jabłek);
- 1 kontrola w supermarkecie – (**Mąka żytnia do wypieku domowego chleba** – przekroczenie NDP poziomu ochratoksyny A) + informacja telefoniczna z 1 sklepu spożywczego;
- 1 kontrola w supermarkecie – (**Mielonka tyrolska 270g** - stwierdzenie obecności *Listeria monocytogenes*) + informacja telefoniczna z 1 supermarketu.

Ponadto w związku z powiadomieniami alarmowymi uzyskano **informacje telefoniczne:**

- dot. **Rodzynki Sultanki Finesia** (przekroczenie NDP ochratoksyny A) – 1 sklep spożywczy;
- dot. **Żytnie płatki błyskawiczne pełnoziarniste** (przekroczenie NDP ochratoksyny A) – 1 supermarket;
- dot. **Tatar wołowy gotowy do spożycia** (wykrycie *Listeria monocytogenes*) – 1 supermarket;
- dot. **Gorczyca biała cała** (stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella Typhimurium*) – 2 sklepy spożywcze;
- dot. **Porcje rosółowe krótkie luz** (stwierdzenie obecności *Salmonella enteritidis* w próbce z badań ze stada brojlerów kurzych z fermy) – 2 supermarkety i 1 sklep spożywczy;
- dot. **Mięso garmazeryjne solone** (stwierdzenie obecności patogenu *Salmonella spp.*) – 2 sklepy mięsno – wędliniarskie;
- dot. **Biszkopty z nadzieniem morelowym i polewą kakaową Dr Gerard Juppi** (stwierdzenie obecności pleśni na powierzchni produktu) – 3 sklepy spożywcze;
- dot. **Suplement diety Spirulina proszek** (przekroczenie NDP benzo(a)piranu oraz sumy WWA) – 1 sklep zielarski;
- dot. **Filet z piersi kurcząt z obojczykiem klasa A** (stwierdzenie obecności *Salmonella Enteritidis*) – 5 sklepów spożywczych;
- dot. **Filet z kurczaka podwójny luz** (stwierdzenie obecności *Salmonella Enteritidis* w skórkach szyj z kurcząt) – 1 supermarket.

Powiadomienia informacyjne:

W 2019r. w związku z powiadomieniami **informacyjnymi** w ramach systemu RASFF uzyskano **informacje telefoniczne**:

- dot. **Burger wołowy w bulce** (brak udokumentowanego przeprowadzenia badania poubojowego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 854/2004) – 1 sklep spożywczy;
- dot. **Woda źródłana niegazowana Nestle Pure Life** (stwierdzenie obecności bakterii z grupy coli) – 1 supermarket i 2 sklepy spożywcze;
- dot. **Filet z piersi kurczaka świeży oraz Filet z kurczaka MAP** (wykrycie obecności Salmonella spp.) – 1 sklep spożywczy.

W związku z powiadomieniami w ramach systemu RASFF nie wycofywano produktów.

W związku z kwestionowanym wynikiem badań próbek żywności (4 próbki) - **Filet z piersi kaczki** zakwestionowanych ze względu na stwierdzenie obecności pałeczek Salmonella przesłano powiadomienie informacyjne w ramach systemu RASFF do ŚPWIS, informacje o kwestionowanych próbkach do PPIS nadzorującego dystrybutora oraz PLW nadzorującego producenta kwestionowanego środka spożywczego.

Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RAPEX (ogólne bezpieczeństwo produktów) :

W 2019r. w związku z notyfikacjami w systemie RAPEX przeprowadzono 3 kontrole, w tym:

- w związku z notyfikacją nr A12/0023/19 dotyczącą chusteczek nawilżanych Lula Baby, w których stwierdzono obecność bakterii chorobotwórczych – Staphylococcus aureus – przeprowadzono 1 kontrolę, w trakcie której ustalono, że dostarczona do obiektu kwestionowana partia chusteczek w ilości 12 szt. została sprzedana indywidualnym klientom.
- w związku z notyfikacjami nr A12/0888/19 – „Beauty Woman All Over Glitter” oraz nr A12/0889/19 – „Saffron All Over Glitter” w których stwierdzono w składzie obecność substancji zakazanej – antymonu, podczas planowanych kontroli w 2 sklepach (w tym 1 supermarkecie) nie stwierdzono kwestionowanych wyrobów.

Ponadto w 2019r. w związku z:

- powiadomieniem firmy Nivea Polska Sp. z o.o. sprawie dobrowolnego Wycofania z obrotu Chusteczek splukiwanych toaletowych Bambino Dzieciaki o zapachu gruszek oraz zapachu brzoskwini – przeprowadzono kontrolę w obiekcie wskazanym w liście dystrybucyjnej (1 supermarket) – ustalono, iż z 13 szt. dostarczonych do obiektu kwestionowanych chusteczek wycofano z obrotu 4 szt., które zostały zwrócone dostawcy, pozostałe 9 szt. zostało sprzedane indywidualnym klientom na paragon.
- Dobrowolnym wycofaniem ze sprzedaży przez producenta produktu kosmetycznego pn. „Bevola żel pod prysznic Wild 500 ml” (żel pod prysznic z gliceryną i ekstraktem z dzikiej róży) – przeprowadzono rozmowy telefoniczne z przedstawicielem supermarketu, w trakcie których uzyskano informacje, że wycofano ze sprzedaży, a następnie zutylizowano 7 szt. przedmiotowego produktu.

Współpraca z innymi instytucjami i organami

Inspekcja Weterynaryjna

W ramach współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej :

- przesłano aktualną listę zakładów nadzorowanych wspólnie przez obie Inspekcje z proponowanymi terminami wspólnych kontroli ,
- przesłano listę zakładów nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną, które pozyskują w procesie produkcji produkty przeznaczone na cele paszowe (browar, młyny),
- przesyłano zbiorcze miesięczne raporty z przeprowadzonych kontroli w obiektach obrotu żywienia zbiorowego otwartego w zakresie identyfikowalności / legalności pochodzenia mięsa wieprzowego , dziczyzny oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego, usuwania odpadów pokonsumpcyjnych w obiektach żywnościowych w związku z zagrożeniem ASF.

Otrzymano za pośrednictwem ŚPWIS od Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii zaktualizowaną listę wytwarzanych przez producentów z terenu województwa świętokrzyskiego produktów mięsnych , wędzonych tradycyjnie objętych odstępstwem w zakresie WWA.

- Przesłano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Jędrzejowie interwencję konsumencką dot. niewłaściwej jakości zboża (zapleśniałe, porażone) przeznaczonego na cele paszowe .
- W 2019r. przeprowadzano wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną **11 kontroli** na targowiskach w związku z zagrożeniem ASF, w tym skontrolowano 9 kiosków ze sprzedażą mięsa, 1 obiekt ruchomy, 1 zakład garmażeryjny, przeprowadzono wspólnie 1 wizytację na targowisku w okresie przedświątecznym oraz **1 kontrolę** związaną ze sprzedażą świeżych karpia – sklep rybny w okresie przedświątecznym.

Policja

W 2019r. z udziałem przedstawicieli Policji przeprowadzono **2 kontrole interwencyjne** w związku z interwencjami konsumentów dotyczącymi:

- nielegalnej sprzedaży alkoholu w sklepie spożywczym,
- niewłaściwych warunków sanitarno - higienicznych sprzedaży żywności z obiektu ruchomego.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno -Spożywczych, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

- W ramach realizacji „Planu działania na 2019r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono z PIORIN **1 wspólną kontrolę** u producenta produkcji pierwotnej - uprawa truskawki w zakresie przestrzegania przepisów dot. higieny w produkcji pierwotnej.

Pobrano do badań laboratoryjnych próbkę truskawki do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych – E. coli, PIORIN pobrał próbkę truskawki do badań w kierunku pozostałości pestycydów. Próbkę nie kwestionowano.

- W ramach współpracy ŚWIORIN za pośrednictwem ŚPWIS przekazał informację o wynikach badań laboratoryjnych próbek pietruszki oraz próbki kopru, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów lub obecność pozostałości pestycydów niedozwolonych w uprawie pietruszki oraz kopru dot. rolników z nadzorowanego terenu, zarejestrowanych w rejestrze prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie w zakresie produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej zbóż i warzyw, w związku z powyższym przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne w gospodarstwach rolników, nie stwierdzono na stanie pietruszki, została w całości sprzedana indywidualnym klientom, plantacja kopru została zaorana w obecności przedstawiciela PIORIN Oddział w Jędrzejowie.

- Przekazano informację do ŚWIJHARS, że podmiot gospodarczy pn. „Produkcja Napojów Bezalkoholowych Artur Romaniec” nie widnieje w rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie, oraz że w ofercie handlowej losowo wybranych (8) będących pod nadzorem supermarketów nie znajdują się w obrocie produkty w/w podmiotu.

- Za pośrednictwem ŚPWIS udostępnia się ŚWIJHARS 1x kwartał wykaz zarejestrowanych rolników działających w ramach RHD. Na nadzorowanym terenie brak takich podmiotów.

Inspekcja Farmaceutyczna

W 2019r. w ramach sprawowania urzędowej kontroli przeprowadzono łącznie **26** kontroli, w tym:

- **21** kontroli podczas których oceniono 28 suplementów diety w zakresie składu, znakowania, w tym zastosowanych oświadczeń zdrowotnych (apteki -16, punkt apteczny -1, sklepy zielarsko-medyczne -2, sklep spożywczo-drogerijny Rossmann – 1, punkt sprzedaży suplementów diety w klubie fitness - 1),
- **2** kontrole związane z poborem próbek (apteki), próbek nie kwestionowano,
- **3** kontrole związane z powiadomieniami w systemie RASFF (sklepy zielarsko-medyczne -2, apteka -1).

Suplementy diety, kosmetyki przechowywane na odrębnych regałach, oddzielone od leków.

Nieprawidłowości w zakresie kompetencji Inspekcji Farmaceutycznej (np. dot. produktów o ewentualnych właściwościach leczniczych) nie stwierdzono, w związku z powyższym nie informowano Inspekcji Farmaceutycznej o wynikach kontroli.

W czasie kontroli w aptekach, punktach aptecznych nie stwierdzono działań reklamowych, dostępnych bezpłatnych próbek, kuponów rabatowych, sprzedaży wiązanej, uchybień w zakresie prezentacji w odniesieniu do żywności dla niemowląt i małych dzieci.

W 2019r. zarejestrowano na wniosek 1 sklep zielarsko-medyczny, wykreślono z rejestru prowadzonego przez PPIS w Jędrzejowie z urzędu 1 punkt apteczny.

Na stronie internetowej PSSE Jędrzejów umieszczono między innymi informacje n.t. :

- Światowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności,
- Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania,
- Ograniczenie spożywania produktów wysokosłodzonych, w tym napojów,
- Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące ograniczenia ryzyka mikrobiologicznego

w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej poprzez przestrzeganie zasad higieny,

- Informacja dla przedsiębiorców dot. zmiany przepisów w zakresie importu żywności,
- rejestracji w systemie TRACES-NT.

Władze samorządowe

- Uczestniczono w opracowaniu oceny stanu sanitarnego powiatu jędrzejowskiego w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych (z wyszczególnieniem stanu poszczególnych gmin) do Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie.
- Uczestniczono w opracowaniu oceny stanu sanitarnego gminy Sobków dla Urzędu Gminy w Sobkowie.

Promocja zdrowia

W ramach współpracy z Sekcją Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej, uczestnictwa w realizacji programu edukacyjnego „Trzymaj formę” kierownik sekcji podczas szkolenia szkolnych koordynatorów przedstawiła prezentację pt. „Prawidłowe zachowanie świadomego konsumenta”.

Działania podejmowane w ramach interwencji na wniosek konsumentów

W 2019r. do Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i PK wpłynęły **22 interwencje**, w tym:

- za pośrednictwem ŚPWIS na wniosek konsumentów,
- za pośrednictwem ŚPWIS od Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach.

Interwencje załatwione we własnym zakresie – **17**:

- 10 interwencji dotyczących sklepów spożywczych, w tym 3 interwencje dotyczyły 2 supermarketów – zarzuty: wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, nieprzyjemny zapach, niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny (brudno), niewłaściwe warunki sanitarno – techniczne, brak higieny sprzedaży – niewystarczająca ilość wag, nielegalnej sprzedaży alkoholu.
- 1 interwencja dotycząca PMG – zarzuty: niewłaściwy stan sanitarno - higieniczny (brudno), przeterminowane środki spożywcze.
- 1 interwencja dotycząca zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówka pracownicza) – brak orzeczeń lekarskich personelu, niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny termosów do napojów (brudne).
- 3 interwencje dotyczące gospodarstw rolnych – przeprowadzono 3 kontrole u producentów pierwotnych w ślad za pismami Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi informacji przekazanych przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawie wykrycia w próbkach pietruszki pozostałości substancji czynnych w ilościach nieprzekraczających najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości (NDP), pochodzących z środków ochrony roślin nie dopuszczonych do stosowania w uprawie pietruszki.
- 1 interwencja dotycząca festynu w szkole – zarzuty: niehigieniczna sprzedaż ciast (nie ujęte w MZ 48 – obiekt nie objęty nadzorem Sekcji HŻŻ i PK).
- 1 interwencja dotycząca zakładu żywienia zamkniętego (stołówka szkolna) – zarzuty: małe porcje obiadowe - kontroli nie przeprowadzono, kontrola sanitarna przeprowadzona

w zakładzie nie wykazała nieprawidłowości (w obiekcie podawane jest jedno danie naprzemiennie), na podstawie oceny sanitarnej, w tym ocenie jakości żywienia nie wykazano nieprawidłowości, informacje przesłano do wójta gminy.

Interwencje załatwione we własnym zakresie, wyniki kontroli przekazane – 2:

- 1 interwencja dotycząca niewłaściwej jakości zdrowotnej sprzedawanych środków spożywczych w cyrku (nie ujęte w MZ 48) – informacje o wynikach przeprowadzonej kontroli przekazano do PPIS Końskich nadzorującego prowadzącego działalność.
- 1 interwencja dotycząca obiektu ruchomego - zarzuty: braku higieny sprzedaży, braku decyzji zatwierdzającej PPIS (nie ujęte w MZ 48) – przekazano informacje o wynikach przeprowadzonej kontroli do PPIS w Kielcach nadzorującego prowadzącego działalność.

Interwencje nie załatwione, przekazane zgodnie z kompetencjami – 2:

- 1 interwencja dotycząca niewłaściwej jakości zboża (zapleśniałe, zgrzybiałe) przeznaczonego na paszę – przesłano zgodnie z właściwością rzeczową do PLW w Jędrzejowie.
- 1 interwencja dotycząca obecności fragmentów drewna w pieczywie – przekazano PPIS we Włoszczowie nadzorującego producenta przedmiotowego środka spożywczego.

Interwencje nie załatwione -1:

- 1 interwencja dotycząca niehigienicznej sprzedaży lodów z beczki na imprezie plenerowej, nie załatwiono – interwencja wpłynęła po terminie.

Przeprowadzono łącznie **18 kontroli interwencyjnych** (3 nie ujęte w MZ 48 – obiekty obce) z których sporządzono **18 protokołów**.

W ramach interwencji nałożono łącznie **7 mandatów** na sumę **1350,00 zł.** (w tym **1/300 nie ujęty w MZ 48 – obiekt obcy**).

Nadzór nad obiektami w poszczególnych gminach w 2019 roku

Gmina	Ilość nadzorowanych obiektów	Ilość przeprowadzonych kontroli sanitarnych	Ilość wydanych decyzji administracyjnych, uchybeniowych	Ilość nałożonych mandatów/ na kwotę
Jędrzejów	453	335	5	14/2600
Imielno	82	21	-	4/1000
Małogoszcz	171	44	-	3/500
Nagłowice	51	14	-	4/650
Oksa	43	19	1	6/850
Sędziszów	119	51	-	1/200
Słupia	39	10	-	3/500
Sobków	72	21	1	2/300
Wodzisław	178	41	1	5/900
Razem	1208	556	8	42/7500

Podsumowanie

W 2019r. wydano zdecydowanie mniej decyzji usterkowych dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego tj. 9 decyzji, w tym 1 decyzja uchylająca decyzję administracyjną pierwotną, dla porównania w 2018r. – 20 decyzji usterkowych oraz 4 decyzje przedłużające. Problemy sanitarno-techniczne występujące w zakładach nadal dotyczą głównie starych obiektów produkcji - piekarnia, ciastkarnia wymagających solidnych remontów oraz dużych nakładów finansowych, obiektów obrotu – hurtownia, sklepy oraz zakładów żywienia zbiorowego otwartego – punkty małej gastronomii.

W 2019r. w stosunku do 2018r. odnotowano znaczne zwiększenie ilości produktów przeterminowanych - wycofano z obrotu środki spożywcze w ilości **148,758 kg, 32 szt.** oraz **12,403 l**, w 2018r. 103,045 kg oraz 0,6 l.

W latach 2018-2019 za negatywne wyniki kontroli (dot. niezachowania czystości bieżącej zakładów, niewłaściwej higieny personelu, obecności w obrocie żywności przeterminowanej) ilość wydanych decyzji negatywnych oraz nałożonych mandatów jest porównywalna tj. decyzje 2019r. – 70, 2018r. – 74, mandaty 2019r. – 42/7500zł, 2018r. – 38/8300zł.

W 2019r. wpłynęło mniej interwencji – 22, w 2018r. – 28, jednak ilość interwencji potwierdzonych w 2019r. i 2018r. jest taka sama - 10.

W 2019r. zdecydowanie wzrosła ilość stwierdzonej żywności przeterminowanej, niewłaściwej jakości zdrowotnej w stosunku do 2018r. Przeterminowaną żywność stwierdzano w małych sklepach wiejskich o niewielkich obrotach, co wiąże się z niedostosowaniem podaży do popytu, oraz w marketach, co wiąże się ze zbyt małą ilością pracowników. Ponadto uchybienia sanitarno – higieniczne w znaczącej ilości w skontrolowanych obiektach wynikają z dużej rotacji i niższej świadomości młodych pracowników, niedoborów personelu (markety), zbyt małej ilości szkoleń z zakresu procedur GHP oraz zasad HACCP personelu.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Podstawowe kierunki działania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w roku 2019 wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu i były zgodne z celami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Programy i akcje prozdrowotne inicjowane i prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły kontynuacji i wdrażania nowych programów profilaktyczno-edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim, lokalnym oraz wspierania realizatorów programów edukacyjnych i interwencji nieprogramowych poprzez:

- ✚ organizowanie szkoleń, udzielanie pomocy merytorycznej, udostępnianie materiałów edukacyjnych
- ✚ utrwalanie współpracy z samorządami lokalnymi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi
- ✚ nagłaśnianie realizowanej tematyki w lokalnych mediach oraz na stronie internetowej Stacji

W związku z powyższym realizowano następujące zagadnienia problemowe:

Ogólnopolskie programy edukacyjne

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę”

Program „Trzymaj formę” współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Celem programu „Trzymaj formę” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program pomaga rozwijać zainteresowania uczniów i poszerza ich wiedzę o świecie. Realizowany jest metodą projektu, dzięki czemu wykracza poza podstawę programową i programy nauczania szkoły. Projekty winny służyć promocji aktywności fizycznej, uczyć prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru. W ramach programu prowadzono **„Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”**.

Programem w roku szkolnym 2018/2019 objęto 25 szkół i 2707 uczniów.

2. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście palenia papierosów. Program skierowany jest do uczniów klas czwartych szkół podstawowych. Na program przeznaczono 6 godzin lekcyjnych a zajęcia odbywają się w formie ćwiczeń, dyskusji wzmacniających aktywne uczestnictwo uczniów.

Programowi towarzyszył **konkurs plastyczny „Nie bądź śmieszny –nie pal”**. W roku szkolnym 2018/2019 w projekcie wzięło udział 16 szkół. Działaniami programu objęto 1072 osoby.

3. Program edukacyjny „ARS czyli jak dbać o miłość” - projekt realizowało siedem szkół ponadgimnazjalnych a jego celem było pogłębienie wiedzy na temat konsekwencji używania substancji psychoaktywnych m.in. alkoholu, papierosów czy narkotyków. Struktura programu oparta jest na 3 częściach, które mogą być zrealizowane w czasie 6 godzin lekcyjnych (minimum), istnieje możliwość wydłużenia czasu realizacji programu, jednakże górną granicą jest 12 godzin lekcyjnych. Cały program może

zostać przeprowadzony w ciągu jednego dnia. W tej kwestii jest duża dowolność. W programie wzięło udział 7 szkół i 727 uczniów. W ramach programu zorganizowano ogólnopolski konkurs na film „Szkoła wolna od używek”.

4. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, któremu towarzyszyła kampania „Mam czas rozmawiać”, która inspirowała do rozmowy z bliskimi o HIV i zachęcała do wykonania testu. Promuje dialog międzypokoleniowy o zdrowiu a zwłaszcza o tematach trudnych, takich jak choroby przenoszone drogą płciową, w tym HIV. Rozmowa o zdrowiu z rodzicami, dziadkami, dziećmi czy wnukami może przynieść korzyści edukacyjne wszystkim – zarówno młodszemu, jak i starszemu.

Działania podnoszące wiedzę, popularyzujące bezpieczniejsze zachowania seksualne wśród osób zachowujących się ryzykownie oraz informowanie, dlaczego warto znać status serologiczny (zarówno własny, jak i partnera lub partnerów) są niezwykle ważne. W związku z tym prowadzono szereg działań edukacyjnych wśród społeczeństwa powiatu oraz młodzieży szkolnej. Przeprowadzono konkurs plastyczny **konkurs plastyczny „Żyj bez ryzyka”** na który wpłynęło 52 prace ze szkół ponadpodstawowych. Uroczyste podsumowanie konkursu, któremu towarzyszyła pokonkursowa wystawa prac plastycznych odbyło się w Centrum Kultury

w Jędrzejowie. Działaniami objęto 2076 osób.

5. Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Realizacja programu rozpoczęła się w roku szkolnym 2019/2020 i przystąpiło do niego 10 przedszkoli. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Drugą grupą odbiorców są rodzice i opiekunowie dzieci. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy nt. rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Realizowano również programy wojewódzkie:

1. Program edukacyjny dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas” Program stanowi pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Uczy sposobów radzenia sobie w sytuacjach, w których dziecko narażone jest na przebywanie w środowisku osób palących.

Celem programu jest:

- ✚ Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy
- ✚ Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionym pomieszczeniu lub gdy dorośli palą przy nich.

W programie wzięło udział 17 placówek i 2248 dzieci i ich rodziców. W ramach programu ogłoszono etap powiatowy **konkursu plastycznego „Mamo, tato- nie truj mnie”** dla dzieci biorących w nim udział. Konkurs podsumowano oraz rozdano nagrody laureatom w czasie pikniku rodzinnego „Mama, tata i ja” w Przedszkolu nr 1 w Jędrzejowie.

2. Program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę”-

przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Stanowi drugie ogniwo w cyklu programów antynikotynowych dla dzieci i młodzieży. Program realizowany jest metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Realizacja

programu polega na przeprowadzeniu 5 zajęć warsztatowych. Zawiera uporządkowane wiadomości dotyczące zdrowia, dostosowane do poziomu rozumienia dziecka. Ma charakter profilaktyczny, a jego celem jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W ramach programu ogłoszono etap powiatowy **konkursu plastycznego „Mamo, tato - nie pal”** dla dzieci biorących w nim udział. Konkurs podsumowano oraz rozdano nagrody laureatom w czasie pikniku rodzinnego „Mama, tata i ja” w Przedszkolu nr 1 w Jędrzejowie. Program w roku szkolnym 2018/2019 był realizowany w 12 szkołach podstawowych i objęto nim 1233 osoby.

3. Program edukacji antytytoniowej „Znajdź właściwe rozwiązanie” -

adresowany jest do uczniów gimnazjów. W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 5 szkołach a udział w nim wzięło 323 osób.

Najważniejsze cele programu to:

- zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej
- zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego
- kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich

4. Program Zakażeń HBV i HCV „Podstępne WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy nt WZW typu B i C a skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W programie wzięła udział 1 szkoła 692 uczniów.

5. Program edukacyjny „Znamie? Znam je”

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka a skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W programie wzięły udział 1 szkoła i 810 uczniów.

6. „Wybierz życie - pierwszy krok” – program skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych a jego głównym celem jest budowanie świadomości na temat ryzyka raka szyjki macicy i zakażeń wirusem HPV, zwłaszcza w kontekście wkraczania w dorosłość.

Program skierowany do młodzieży buduje świadomość konieczności wypracowania odpowiednich postaw zdrowotnych i wzięcie odpowiedzialności za siebie i swoich bliskich. Program realizowało 4 szkoły a uczestniczyło w nim 3117 osób. W ramach programu zorganizowano w Centrum Kultury w Jędrzejowie konferencję „Wybierz życie” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z tereny gminy Jędrzejów.

7. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym z zakresu profilaktyki uzależnień do szerokiego kręgu odbiorców, a w perspektywie zmniejszenie zachowań ryzykownych dla zdrowia podejmowanych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. W ramach programu organizowano szereg działań m.in. akcje profilaktyczne, stoiska informacyjno-edukacyjne, dystrybucje tematycznych materiałów, badanie zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu czy testy z alko goglami.

Interwencje nieprogramowe ogólnopolskie

1. Światowy Dzień bez Tytoniu

W ramach akcji wspólnie z Komendą Powiatową Policji oraz Szkołą Podstawową w Skroniowie zorganizowano imprezę prozdrowotną „Kręci mnie bezpieczeństwo” na stadionie w miejscowości Skroniów. W festynie wzięli udział uczniowie ze szkół w gminie Jędrzejów oraz społeczność lokalna.

Licznie zgromadzona publiczność mogła skorzystać z wielu atrakcji przygotowanych przez organizatorów. Można było również zobaczyć pokaz ratownictwa, wziąć udział w teście z użyciem alko gogli, które zmieniają i zniekształcają rzeczywistość, symulują stan nietrzeźwości, zbadać zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Chętne dzieci wzięły udział w konkursie na temat uzależnień oraz licznych konkursach sprawnościowych dla dzieci, rodziców oraz nauczycieli. Wielką atrakcją okazały się specjalnie przygotowane na tą okazję pokazy sprawności tresury psa służbowego, poprzedzone nauką bezpiecznego zachowania się w kontakcie z psem. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem dzieci oraz ich rodzin. W czasie festynu prowadzona była akcja profilaktyczna w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie zapobiegania uzależnienia od alkoholu tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, gdzie chętni mogli uzyskać informacje nt szkodliwości nałogów oraz jak rzucić palenie, otrzymać tematyczne materiały edukacyjne, zbadać zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu.

2. Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu – w Centrum Kultury w Jędrzejowie zorganizowano przegląd szkolnych inscenizacji „**Dziękuję nie**” dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Jędrzejów. Imprezie towarzyszył punkt informacyjno-edukacyjny, gdzie wszyscy chętni mogli zbadać zawartość tlenu w wydychanym powietrzu oraz otrzymać tematyczne materiały edukacyjne. W ramach akcji prowadzono również narady dla nauczycieli pielęgniarek oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

3. Światowy Dzień Zdrowia w ramach którego prowadzono działania informacyjno-edukacyjne oraz dwa szkolenia: dla stomatologów oraz pracowników zakładów fryzjerskich i kosmetycznych. Informacje na w/w temat zamieszczono na stronie internetowej Stacji i przesłano do prasy lokalnej.

Interwencje nieprogramowe wojewódzkie

1. Świętokrzyskie Dni Profilaktyki - Inspekcja Sanitarna włączyła się również do działań w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. W ubiegłym roku przebiegających pod hasłem „**Podajmy dłoń rodzinie**”. Wraz z Komendą Powiatową Policji w Jędrzejowie oraz jędrzejowskimi szkołami zorganizowano przeprowadzono konkurs fotograficzny oraz plastyczny tematycznie związane z hasłem Świętokrzyskich Dni Profilaktyki.

2. Akcja letnia/zimowa dbiorcami działań podejmowanych w ramach

Głównymi o akcji letniej były dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe na zorganizowanych jak i niezorganizowanych formach wypoczynku. W ramach działań prowadzono konkursy, akcje profilaktyczne, spotkania edukacyjne a uczestnikom wypoczynku letniego przekazywano materiały informacyjno-edukacyjne, których tematem była meningokoki, kleszcze, wścieklizna, grzyby,

profilaktyka AIDS, profilaktyka uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy. Akcja prowadzona była z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie. Działaniami objęto 2999 osób.

3. Profilaktyka środków zastępczych tzw „dopalaczy”

Celem działań było upowszechnienie wiedzy z zażywaniem tzw. dopalaczy. W związku z tym przeprowadzono szereg działań: m.in., projekcje filmu „**Stop dopalaczom**” dla uczniów, spotkania edukacyjnych, akcje profilaktycznych, stoiska informacyjno-edukacyjne, konkursy i narady. Wszystkie szkoły otrzymały materiały edukacyjne na w/w temat. Powyższe informacje przekazano do mediów oraz zamieszczono na stronie internetowej Stacji. Działania prowadzono wspólnie z Komendą Powiatową Policji Jędrzejowie. Łącznie przekaz edukacyjny dotarł do 4965 osób.

4. Promocja szczepień ochronnych

Celem akcji było dostarczenie wiedzy na temat zapobiegania chorobom za pomocą szczepień ochronnych. W ramach podjętej interwencji prowadzono akcje informacyjno - edukacyjną dotyczącą znaczenia szczepień ochronnych.

5. Profilaktyka grypy

W związku ze wzrostem zachorowań na tę jednostkę chorobową w Polsce, prowadzono wiele działań profilaktycznych. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki służby zdrowia otrzymały materiały edukacyjne : plakaty oraz ulotki informujące o tym jak należy postępować, aby ustrzec się grypy.

Informacje te zamieszczono również na stronie internetowej stacji oraz przekazano do mediów.

6. Festiwal Piosenki o zdrowiu „Zdrowe nutki”

Tematyka festiwalu dotyczyła: zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej a skierowany był do uczniów klas I-III szkół podstawowych . W etapie powiatowym przeprowadzonym w Centrum Kultury w Jędrzejowie festiwalu wzięło udział 5 szkół podstaw z terenu powiatu jędrzejowskiego.

Podsumowanie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie realizując zadania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wprowadził i nadzorował realizację zarówno programów ogólnopolskich, jak też interwencji wojewódzkich i lokalnych, które wynikały zarówno z sytuacji epidemiologicznej jak i planowych zamierzeń. W 2019 roku podobnie jak w latach poprzednich największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne. Wyposażone były w pomoce dydaktyczne i materiały edukacyjne dostarczane do placówek oświatowo - wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej i innych jednostek zapraszanych do udziału w programach i organizowanych akcjach. Informacje dotyczące przedsięwzięć z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia nagłaśniane były umieszczane na stronie internetowej Stacji oraz mediach, które odgrywają bardzo ważną rolę w edukacji społeczeństwa. Ich zainteresowanie działaniami promującymi zdrowie było bardzo duże. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji tego typu działań wykazują, że istnieje potrzeba realizowania projektów z tego zakresu. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami, placówkami służby zdrowia oraz placówkami oświatowo - wychowawczymi.

ZAKOŃCZENIE

Wykonywanie zadań określonych Ustawą z dnia 14. marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez sprawowanie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniło się do stabilizacji sytuacji sanitarno-epidemiologicznej w naszym powiecie w roku 2019. W porównaniu z rokiem 2018 w większości obszarów objętych nadzorem nie odnotowano istotnych zmian – większość zaobserwowanych zjawisk stanowiła kontynuację wieloletnich trendów. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2019 roku w powiecie jędrzejowskim należy ocenić jako dobrą, stabilną, nieznacznie wzrosła jedynie liczba przypadków: zatrucia pokarmowego Salmonellozy (z 10 przypadków do 12), wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, nieżyt jelitowy wywołany przez rota wirusy (z 19 przypadków do 72), zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo – jelitowe u dzieci do lat 2 (z 10 przypadków do 13), ospa wietrzna (z 231 przypadków do 362) oraz wystąpił jeden przypadek zachorowania na świnkę, natomiast zmalała liczba przypadków zachorowań na Boreliozę z Lyme (z 3 przypadków do 0).

W 2019 roku na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdza się zdecydowaną poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotów leczniczych co potwierdza zrealizowanie programów dostosowawczych w obiektach. Kontrola kompleksowa przeprowadzona w szpitalu wykazała, że zatwierdzony program dostosowawczy został zrealizowany co w dużej mierze przyczyniło się do poprawy warunków sanitarno-technicznych i podniesienia standardu świadczonych usług medycznych. Nadal prowadzona jest rozbudowa szpitala w oparciu o wykorzystanie przyznanych środków – dotacji z funduszy Unii Europejskiej.

Na terenie powiatu jędrzejowskiego nadzorem sanitarnym w 2019 roku objętych było 60 wodociągów (44 sieciowe i 16 lokalnych). Łącznie z wody dostarczanej przez nadzorowane wodociągi sieciowe korzystało 71 376 mieszkańców a z wodociągów lokalnych korzystało 736 mieszkańców. W 2019 roku jakość wody w nadzorowanych wodociągach sieciowych i lokalnych odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) za wyjątkiem czasowych nieprzydatności do spożycia wody z wodociągów sieciowych: Niziny, Lipno, Mierzawa, Klemencice, Sobków, z ujęcia zakładowego: Cementownia Lafarge Małogoszcz oraz z ujęcia lokalnego:

„Różany Dworek” w Ignacówce. Wydane zostały decyzje administracyjne unieruchamiające w/w wodociągi sieciowe. Zarządcy w/w wodociągów sieciowych, zarządca ujęcia zakładowego i właściciel ujęcia lokalnego podjęli niezwłocznie działania, które doprowadziły do poprawy jakości wody, co potwierdziły badania laboratoryjne, wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców w/w ujęć wody oraz w ramach urzędowej kontroli. Na podstawie sprawozdań z badań wody stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Wydane zostały decyzje uruchamiające w/w ujęcia i stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi. Wystąpiło jednokrotne krótkotrwałe przekroczenie parametru mętność ($2,3 \pm 0,7$ NTU – dopuszczalna wartość 1 NTU) w wodociągu zakładowym Sefako. W wyniku interwencji PPIS w Jędrzejowie i niezwłocznych skutecznych działań podjętych przez Zarządcę w/w wodociągu w zakresie uzdatniania (płukanie sieci wodociągowej) szybko doprowadzono jakość wody do właściwego stanu odpowiadającego wymaganiom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Należy stwierdzić, że w 2019 roku jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi uległa nieznacznemu polepszeniu (*wydano 7 decyzji unieruchamiających nadzorowane wodociągi w przypadkach stwierdzonych przekroczeń w badanych próbkach wody wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych*), natomiast w 2018 roku (*wydano 10 decyzji unieruchamiających nadzorowane wodociągi w przypadkach stwierdzonych przekroczeń w badanych próbkach wody wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych*).

Obserwuje się zanik samowoli budowlanych związanych z budową nowych obiektów, jednakże przy realizacji robót modernizacyjnych inwestorzy nadal wykazują dużą swobodę (samowolne zmiany sposobu użytkowania). Następuje stały wzrost jakości robót budowlanych oraz użytych do budowy materiałów. Tak jak w latach poprzednich zdecydowanie lepsza jest realizacja dużych obiektów wykonywanych przez profesjonalne firmy. Wzrosło zrozumienie likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w nowo budowanych oraz modernizowanych obiektach użyteczności publicznej zarówno dużych o specjalnym znaczeniu, a także małych np. sklepy, zakłady usługowe. W opiniowanej dokumentacji uwzględniano wszędzie gdzie było to konieczne likwidację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Kontrolowano także wymogi z tym związane przy każdym odbiorze, jeśli takie elementy występowały.

Wszystkie obiekty realizowane są w oparciu o projekt budowlany, zaopiniowany w zakresie spełnienia wymagań sanitarnohigienicznych przez rzeczoznawców lub PPIS. Obserwuje się coraz lepsze wykonawstwo nowych obiektów handlowych, gastronomicznych, gabinetów lekarskich, zakładów fryzjersko-kosmetycznych i innych obiektów użyteczności publicznej.

Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno–Epidemiologiczną w Jędrzejowie ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. Działania techniczne i organizacyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegają skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Pracodawcy w miarę możliwości dostosowują technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno–sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników. Promocja zdrowia jako podstawowy składnik profilaktycznej opieki nad pracownikami jest jednym z ważniejszych elementów poruszanych z przedstawicielami zakładów pracy podczas przeprowadzanych kontroli. Stale podnoszona jest świadomość pracodawców i pracowników poprzez ustawiczne szkolenia, instruktaże, dostarczanie materiałów promocji zdrowia oraz przystępowanie do różnych programów – konkursów dotyczących poprawy warunków pracy. Kontrolowano w zakładach pracy formę realizacji ustawy antynikotynowej oraz informowano o nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Pracodawcy preferują osoby niepalące, w większości zakładów obowiązuje całkowity zakaz palenia a pracownicy niepalący są premiowani. W trakcie kontroli zakładów pracy zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz właściwe oznakowanie miejsc objętych zakazem. Informowano pracodawców o zmianie ustawy antynikotynowej polegającej na włączeniu do niej e-papierosów. Dzięki wciąż poprawiającym się warunkom pracy pracowników, informowaniu ich o ryzyku zawodowym oraz zagrożeniach występujących na stanowiskach pracy możemy zaobserwować zmniejszającą się liczbę zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych.

Należy stwierdzić, że sytuacja w placówkach oświatowo – wychowawczych ulega ciągłej poprawie. W zależności od potrzeb remontowano pomieszczenia dydaktyczne, sanitariaty, sale gimnastyczne, korytarze co poprawiło ich standard i zapewniło uczniom

lepsze warunki nauki oraz stan sanitarno-higieniczny placówek. Poprzez systematyczną wymianę ławek i krzeseł (z regulacją) dostosowano meble szkolne do wzrostu uczniów.

W nadzorowanych placówkach zauważa się systematyczną poprawę zarówno w zakresie warunków technicznych jak i higienicznych. Z roku na rok poprawiają się warunki do utrzymania higieny osobistej w zakresie dostępności do środków czystości w sanitariatach, ciepłej wody. Współpraca z dyrektorami szkół, władzami lokalnymi układa się poprawnie, a wystosowane pisma odnoszą pożądany skutek.

W 2019 r. stwierdza się poprawę w zakresie stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych zakładów produkcji, żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego oraz obiektów obrotu żywnością. W nadzorowanych zakładach żywnościowo-żywnieniowych przestrzegane są procedury GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP. Wydano zdecydowanie mniej decyzji usterkowych dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego tj. 9 decyzji, w tym 1 decyzja uchylająca decyzję administracyjną pierwotną, dla porównania w 2018r. – 20 decyzji usterkowych oraz 4 decyzje przedłużające. Problemy sanitarno-techniczne występujące w zakładach nadal dotyczą głównie starych obiektów produkcji - piekarnia, ciastkarnia wymagających solidnych remontów oraz dużych nakładów finansowych, obiektów obrotu – hurtownia, sklepy oraz zakładów żywienia zbiorowego otwartego – punkty małej gastronomii.

W 2019r. w stosunku do 2018r. odnotowano znaczne zwiększenie ilości produktów przeterminowanych - wycofano z obrotu środki spożywcze w ilości 148,758 kg, 32 szt. oraz 12,403 l, w 2018r. 103,045 kg oraz 0,6 l.

W latach 2018-2019 za negatywne wyniki kontroli (dotyczące niezachowania czystości bieżącej w zakładach, niewłaściwej higieny personelu, obecności w obrocie żywności przeterminowanej) ilość wydanych decyzji negatywnych oraz nałożonych mandatów jest porównywalna tj. decyzje 2019r. – 70, 2018r. – 74, mandaty 2019r. – 42/7500zł, 2018r. – 38/8300zł.

W 2019r. wpłynęło mniej interwencji – 22, w 2018r. – 28, jednak ilość interwencji potwierdzonych w 2019r. i 2018r. jest taka sama - 10.

W 2019r. zdecydowanie wzrosła ilość stwierdzonej żywności przeterminowanej, niewłaściwej jakości zdrowotnej w stosunku do 2018r. Przeterminowaną żywność stwierdzano w małych sklepach wiejskich o niewielkich obrotach, co wiąże się z niedostosowaniem podaży do popytu, oraz w marketach, co wiąże się ze zbyt małą ilością pracowników. Ponadto uchybienia sanitarno – higieniczne w znaczącej ilości w skontrolowanych obiektach wynikają z dużej rotacji i niższej świadomości młodych

pracowników, niedoborów personelu (markety), zbyt małej ilości szkoleń personelu z zakresu przestrzegania procedur GHP/GMP oraz zasad HACCP.

W związku z szerzącą się nadal zakaźną chorobą wirusową afrykańskim pomorem świń (ASF) w 2019 roku kontynuowano wzmożony nadzór sanitarny nad obiektami żywościoowo-żywniowymi, obiektami hotelarskimi, parkingami, stacjami paliw - podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na prawidłową gospodarkę odpadami tj.: obecność koszy na odpady, stan ich napełnienia, dezynfekcja koszy; stan czystości i porządku w obiektach i wokół nich; obecność ulotek informacyjnych o zagrożeniu ASF; zagospodarowanie zlewk pokonsumpcyjnych; obecność dziczyzny w ofertach dla konsumentów. W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Realizując zadania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej monitorowano realizację zarówno programów ogólnopolskich, jak też interwencji wojewódzkich i lokalnych, które wynikały zarówno z sytuacji epidemiologicznej jak i planowych zamierzeń. W 2017 roku podobnie jak w latach poprzednich największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne. Informacje dotyczące przedsięwzięć z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia nagłaśniane były w mediach oraz umieszczane na stronie internetowej Stacji. Podejmowanie zadań w tym zakresie jest niezbędne, bowiem stan sanitarny naszego powiatu zależy w dużej mierze od świadomości społecznej.

W zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wprowadzano i nadzorowano realizację zarówno programów ogólnopolskich, jak też interwencji wojewódzkich i lokalnych, które wynikały zarówno z sytuacji epidemiologicznej jak i planowych zamierzeń. W 2019 roku podobnie jak w latach poprzednich największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne. Wyposażone były w pomoce dydaktyczne i materiały edukacyjne dostarczane do placówek oświatowo - wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej i innych jednostek zapraszanych do udziału w programach i organizowanych akcjach. Informacje dotyczące przedsięwzięć z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia nagłaśniane były poprzez umieszczanie na stronie internetowej Stacji oraz w mediach, gdyż odgrywają one bardzo ważną rolę w edukacji społeczeństwa. Zainteresowanie działaniami promującymi zdrowie było bardzo duże. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji tego typu działań wykazują, że istnieje potrzeba realizowania projektów z tego zakresu. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami, placówkami służby zdrowia oraz placówkami oświatowo - wychowawczymi.

Należy stwierdzić, że w porównaniu do lat ubiegłych stan sanitarny powiatu jędrzejowskiego sukcesywnie ulega trwałej poprawie. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie jędrzejowskim jest stabilna.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu jędrzejowskiego, podobnie jak w latach poprzednich, pozostaje na wysokim poziomie.